

DE KORHAAN

Jaargang 34, Nummer 1 - Maart 2000

EIGENDOM
Vogelwerkgroep
Het Gooi en omstreken

IN DIT NUMMER:

*De roek staat ter discussie
Weg met de Vogelwerkgroep
Jaarverslag over 1999*

VOGELWERK GROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

De Korhaan

Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.
Verschijnt 5x per jaar.

Redactie : Wim Duurland (wduurland@bigfoot.com)
Willem-Jan Hoeffnagel (w.j.a.hoeffnagel@hccnet.nl)
Pieter Schut (pieter.schut@wxs.nl)
Ruud Willemstein

Redactieadres : Menno Simonsz hof 84 1216 LM Hilversum 035-6217222

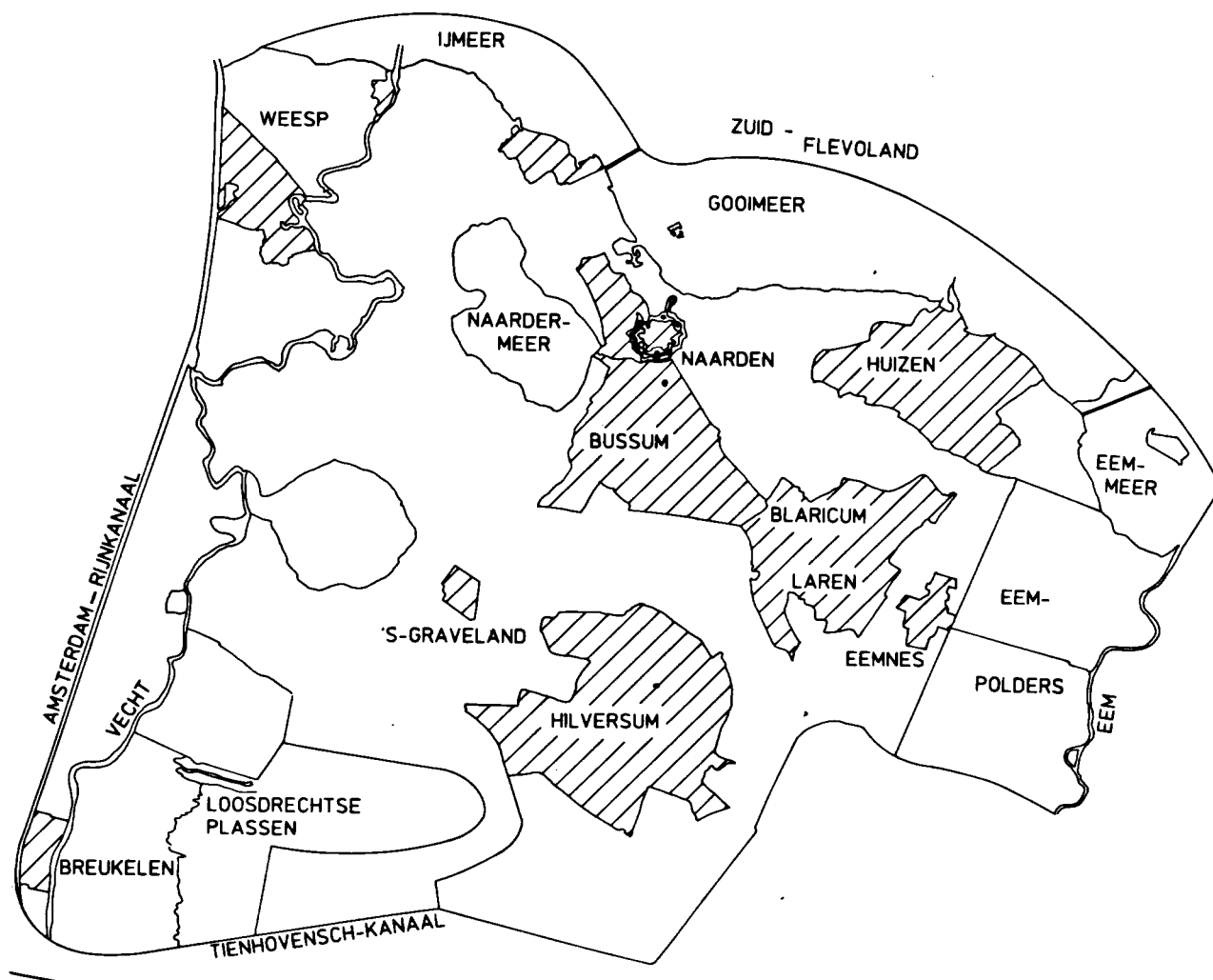
Verzending Korhaan : Bep Dwars-Van Achterbergh
Flamingohof 1 1221 LK Hilversum 035-6850627

Foto omslag : Jos Korenromp / Het Vogeljaar

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.
De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.
De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

Inleveren copy: uiterlijk 1 april 2000.

ISSN: 0929-8762

Het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Inhoud

Veel nieuwe leden maken kennis met Vogelwerkgroep	2
Gezocht hulp bij uitleggen van zwarte sternvlotjes	2
Open dag Vogelasiel	2
Krassen van een Gooise kijker	3
Jaarverslag Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken 1999	4
Fazant: geaccepteerde exoot	12
Overleg kan vervolging van énoverlast door roeken voorkomen	13
Aandacht voor vaarverbod op Kortenhoefse plassen	16
Weg met de Vogelwerkgroep!	17
Gezocht: Gooise broedvogels	18
Een echte steenuil	18
Vogels en hun luizenleven	19
Voorjaarscursus Vogelherkenning	19
Onderzoek naar broedvogels van Vesting Naarden is vrijwel klaar	19
Let op "Groningse" knobbelzwanen met halsbanden	20
Inventarisaties in 2000	20
Kolganzen met zwarte halsband	20
Programma	21
Mutaties ledenbestand	23
Ontvangen Literatuur	23
Veldwaarnemingen	24
Kor Haan	28

Slechtvalk Tekening: Roger Gorringe

Veel nieuwe leden maken kennis met Vogelwerkgroep

Meer dan tachtig leden bezochten op dinsdag 15 februari de kennismakingsbijeenkomst van de Vogelwerkgroep voor nieuwe leden in gebouw 't Gein op Eemeroord in Baarn. Alle subgroepen en werkgroepen van onze club verzorgden hier een presentatie, om aan nieuwe leden duidelijk te maken waar de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken voor staat en wat de groep de leden te bieden heeft.

Naast mondelinge presentaties waren er dia's en video's en kraampjes, die goed inzicht gaven in de vele gebieden waarop de VWG werkzaam is. Daarnaast kregen de nieuwe leden een speciale informatiebundel mee "Een bundeling van werk" (Uitgave nummer 116), waarin alle geledingen van de Vogelwerkgroep ook op papier nog eens de vele werkzaamheden van onze werkgroep hebben uiteengezet.

Gezocht hulp bij uitleggen van zwarte sternvlotjes

De zwarte stern is een echte moerasvogel, die van oorsprong broedt op drijvende waterplanten en soms op oevers van natte hooilanden. De laatste jaren gaat het aantal broedparen in Nederland schrikbarend snel achter uit. In vijftig jaar is het aantal broedparen van 15.000 terug gelopen naar nu ongeveer 1.000 paar. Belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

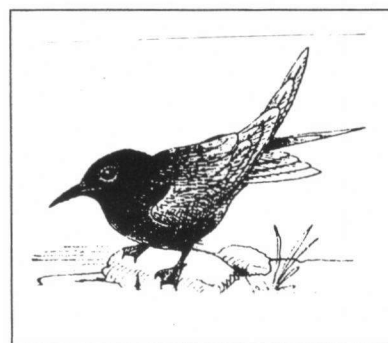
Geen goede nestgelegenheid: Te kort aan drijvende waterplanten, te weinig rust in broedlocaties en verkeerd beheer in de omgeving van de broedlocaties.

Geen geschikt voedsel beschikbaar (vooral voor de jongen): Voor het voeden van de jongen is het van groot belang dat er voldoende geschikt voedsel aanwezig is. Vooral voldoende libellen en kleine visjes. Een goede waterkwaliteit is daarom voor de zwarte stern heel belangrijk.

In Noord-Holland broedt de zwarte stern nog maar op en-

kele plaatsen. Onder het Noordzeekanaal in de veenplassen van de Vechtstreek en boven het kanaal alleen nog in het Wormer- en Jisperveld.

Landschapsbeheer Noord-Holland start een project dat bestaat uit het vervaardigen en uitleggen van 50 nestvlotjes voor zwarte sterns. De nestvlotjes worden geplaatst in Waterland, Zaanstreek en de Vechtstreek. Vrijwilligers die willen meewerken aan dit project of suggesties hebben voor locaties kunnen contact opnemen met Jelle Harder, (ere)lid van onze vogelwerkgroep, of Onno Steendam van Landschapsbeheer Noord-Holland (023-5143080). De werkzaamheden bestaan uit het uitleggen van de vlotjes en controle of de vlotjes worden bebroed. Na het broedseizoen de vlotjes ophalen en schoonmaken en opslaan voor de winter. Ook kunnen we nog vrijwilligers gebruiken voor het uitleggen van visdiefvloten.

Zwarte stern

Open dag Vogelasiel

Het Vogelasiel Het Gooi in Naarden, waarmee onze Vogelwerkgroep nauwe banden onderhoudt, organiseert op zaterdag 27 mei een open dag. Dit gebeurt in en om het Vogelasiel aan de Burg. Visserlaan 1 in Naarden. Op deze dag zal het Vogelasiel laten zien wat de werkzaamheden zijn, maar ook welke plannen er zijn voor de nabije toekomst. Daarnaast is er een kleine markt, waar diverse natuurgroepen, waaronder ook onze Vogelwerkgroep, aanwezig zullen zijn. De open dag is te bezoeken tussen 10.00 en 17.00 uur.

Krassen van een Gooise kijker

Jaren geleden is een schrijfflijster (Turdus scripsi) op de zandbult die wij het Gooi noemen actief geweest. Dit familielid van mij heeft indertijd helaas het steeds vruchtbaarder wordende biotoop verlaten. Ik heb zijn plaats ingenomen. Penlijster (Turdus penna) is mijn naam.

Nachtvogelen

's Nachts vogels luisteren en zo mogelijk kijken is een enerverende bezigheid. Je bent vrijwel volledig aan je gehoor overgeleverd en ziet over het algemeen geen spat voor ogen. Berusten in een volledige overgave aan je zintuigen is het enige wat erop zit.

Bij sommige mensen dringen zich onbewust angstgevoelens op, die zich uiten in eindeloos lopen wauwelen. De oude heer Notermans had daar een remedie voor. Al voor het begin van een nachtelijke rivierenexcursie liep hij met een kegel van jewelste en tijdens de tocht diepte hij de nodige spiritualiën uit zijn akentas op. Hij had wel een heel aparte opvatting van een nacht-excursie.

De heilige Hermandad is zeer geïnteresseerd in lieden die zich 's nachts door het veld bewegen. Bij een nachtelijke controle lieten de dienders de meldpost op het hoofdbureau meegenieten van roepende bosuilen. Soms zijn er ook minder aangename confrontaties met de politie. Dat overkwam de groep die door een bos liep voor een winteravondcontrole van nestkasten op slapende vogels. Uit het niets verscheen een politieauto. Het autoraampje ging omlaag, de agent bleef veilig in zijn auto zitten want je weet maar nooit. "Wat moeten jullie hier", sprak de agent bars en na de uitleg: "vergunning". Helaas, een vergunning kon niet getoond worden, de toestemming was mondeling verleend en het bezoek was bij de receptie van de instelling van het terrein waar de groep liep gemeld. Een tweede

figuur dook op in een jeepachtige auto. "Visstropers", oreeerde hij. Hij had de mannen wel gezien, hengels en netten in de auto op het parkeerterrein, schepnet en lampen bij de groep. De gemoederen liepen hoog op. Welles nietes. Een vogelaar was de klos, hij moest mee naar de receptie. Natuurlijk liep dit voorval met een sisser af. Bij de aflossing van de receptie was de melding niet doorgegeven. Kwartelkoningen zijn echte nachtbrakers en om hun aanwezigheid vast te stellen moeten vogelaars dit ook worden. Heel wat hebben er hun nachtrust voor opgeofferd om deze knarsers te horen of te zien te krijgen. Het zien lukt nooit. De crexers kunnen vlak voor je in de hoge vegetatie zitten, maar zijn dan zelfs met een lamp niet te zien. Cornelis die het toch zo nodig eens moest proberen ondervond de zinloosheid van zo'n poging. Hij begaf zich in Bulgarije met een groepje gelijkgezinden te veld in een graslandengebied tussen de snelweg en de buitenwijken van Sofia. Het was er een en al

geknerp van kwartelkoningen; dit moest de ultieme belevenis worden. Echter zonder het te merken was de groep in een zompig terreingedeelte terecht gekomen en stapte Cornelis tot over zijn enkels in het water. Op dat moment overstemde het luidvleken van homo sapiens de roepen van de kwartelkoningen.

Nachtelijke strandbezoekers zijn er 's winters op de Waddeneilanden vrijwel nooit. Dat is maar goed ook, want als die er wel geweest zouden zijn, zouden zij op een nacht een merkwaardig schouwspel hebben gezien. Een vreemd figuur met een lamp op zijn hoofd, die zich naar de strekdammetjes begaf en dat nog wel met volle maan. Een bioloog, want dat was het, probeerde zo voor ringonderzoek paarse strandlopers te vangen. Het lukte bij gebrek aan duisternis natuurlijk voor geen meter. Een van zijn assistenten werd hierdoor zo balorig dat hij zijn sterke zaklamp op een slapende zilvermeeuw richtte en deze van het strand plukte. Dat stropersbloed zit er bij vogelaars toch wel in. Robert, een andere bioloog, dwaalde 's nachts eens met een sterke lamp en het geluid van een scheerapparaat op de bandrecorder over het brede strand van Schier. Meeuwen en drieteentjes konden zo gevangen worden beweerd de kenners! Resultaat: een in de mist op het strand verdwaalde vogelaar. Jimmy bakte ze beter. Eidereenden op het wad konden als peren geplukt worden.

PENLIJSTER

In het volgende overzicht geven opnieuw alle subgroepen van de Vogelwerkgroep een verslag van de vele werkzaamheden die in het afgelopen jaar verricht zijn.

Jaarverslag Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken 1999

1. Secretaris

Tijdens de algemene ledenvergadering op 25 maart 1999 werd Marc van Houten tot secretaris gekozen. Hij volgde Ben den Hoed op, die niet herkiesbaar was. Ben is vanaf 1995 secretaris geweest, waarbij hij de laatste jaren ook positief geassisteerd werd door Berend Bakker. Ben verdwijnt niet geheel uit het zicht, daar hij nog penningmeester is van het Pompegebouw. Hoewel in maart al gekozen is Marc pas na augustus actief geworden als secretaris. Het bestuur is dit jaar vijf maal bij elkaar geweest.

Hoewel er binnen de Vogelwerkgroep vele zichtbare activiteiten worden ontplooid, zijn er ook vele minder zichtbare acties tot ontwikkeling gekomen. Zo zijn alle gemeenten binnen het werkgebied aangeschreven om houtkap in de bossen achterwege te laten tussen 1 maart en 1 september. In de pers is hieraan ook aandacht gegeven. De ontwikkeling met betrekking tot een eigen clubgebouw is zeker positief te noemen. Op het moment van schrijven ligt de bouwaanvraag ter renovatie van het Pompegebouw bij de gemeente Bussum. Als er eenmaal toestemming gegeven is kan de bouw beginnen. Uit financieel oogpunt lijkt alles positief te gaan.

De laatste hand werd gelegd aan het informatiepaneel, dat een plaats krijgt in de Eemneser Maatpolder, tegenover Eemdijk. Zoals het er nu uitziet zal

het de eerste helft van 2000 onthuld kunnen worden.

De Stichting Coördinatie Natuur en Milieu Educatie (NME) Gooi en Vechtstreek is dit jaar opgestart. Het heeft als doel, zoals de naam al aangeeft, de bevordering en stimulering van activiteiten op het gebied van natuur en milieueducatie. De Vogelwerkgroep is met een stand aanwezig geweest om zich te presenteren, tijdens de openingsmanifestatie op 16 oktober.

In totaal vijftig actieve leden hebben meegewerkt aan een onderzoek, in enquêtevorm, naar de beleving en het gebruik van de natuur. Het onderzoek werd uitgevoerd door Alterra, het onderzoeksinstituut voor de groene ruimte te Wageningen. Nadat er in 1993 een zogenaamde kennismakingsbijeenkomst was georganiseerd, voor leden welke niet langer lid zijn dan vijf jaar, leek het geen verkeerd idee om dit na ruim zes jaar te herhalen. Ter voorbereiding is er onder meer een zogenaamde brainstormavond geweest om de "nieuwe" leden op de avond van 15 februari goed te kunnen verwelkomen.

2. Subgroep Avifauna

Zoals elk jaar waren er de gebruikelijke Avifauna-avonden op de tweede dinsdag in januari en september. Op deze avonden wordt in januari altijd gepland wat er dat jaar voor activiteiten ontplooid zullen worden. In september wordt geëvalueerd wat de opbrengst

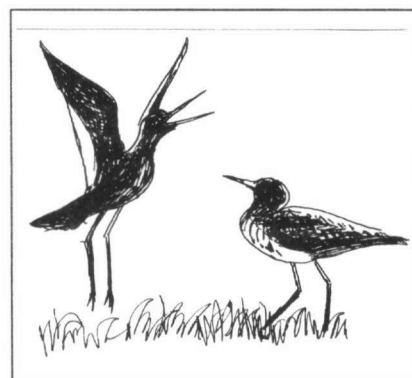
van deze activiteiten geweest is. Hieronder volgt in willekeurige volgorde een greep uit de activiteiten van de werkgroepen.

2.1 Weidevogelbescherming (Marc van Houten)

Deze activiteit in het westelijk Eemgebied loopt uitstekend, mede dankzij de voortreffelijke coördinatie van Marc van Houten. In maart is er een startersbijeenkomst geweest. Er werd verder medewerking verleend aan een actie van de politie tegen illegaal eierrapen. In totaal 30 kievitseieren, een paar knobbelzwanen- en meerkoeteieren werden in beslag genomen.

De groep nam toe van 22 naar 28 beschermers, het aantal betrokken bedrijven nam toe van 13 naar 15, en de oppervlakte van het beschermde land van 160 naar 214 ha, hetgeen overeenkomt met 428 voetbalvelden! In totaal 144 legsels zijn beschermd: 75 kievit, 34 grutto, 6 scholekster, 13 wilde eend en 16 meerkoet.

Na acht jaar draagt Marc van Houten het coördinatorschap

Grutto's

over aan Gert Bieshaar en Frits During. Marc hartelijk dank voor je uitstekende werk, Frits en Gert succes toegewenst!

2.2 Eempoldertellingen (Nico Klippel & Rob van Veen)

De Eempoldertelling loopt nu al 27 jaar. In 1998 werden in de Eempolders meer dan 150.000 vogels genoteerd. Het aantal waargenomen soorten gaf in 1998 een stijging te zien van 108 naar 115. Dit aantal kwam tot stand doordat 12 soorten niet meer zijn waargenomen in 1998, en 19 soorten (op)nieuw werden waargenomen. Nieuw in 1998 waren de beffijster, roek, snor, en koereiger. Een meer volledig verslag over 1998 is gepubliceerd in De Korhaan 33 (2) van mei 1999.

2.3 Watervogels (Guus Proost)

Er is ook dit jaar weer van september tot en met maart maandelijks geteld. Het Gooimeer en Eemmeer zijn in respectievelijk zes en drie deelgebieden opgedeeld, om een beter inzicht te krijgen in de geografische verdeling van de watervogels. De telgegevens worden naar SOVON gestuurd, die de gegevens van de verschillende regio's consolideert en rapporteert.

Indruk telgegevens 1998-1999: Er is een zekere toename van het aantal meerkoeten na de strenge winters van '95 en '96, maar de soort heeft zich nog niet volledig hersteld. Er is ook een toename van het aantal tafeleenden en krakeenden (minder jachtdruk?). Afgelopen winter zijn relatief weinig zaagbekken waargenomen, waarschijnlijk door de relatief zachte winter.

2.4 Midwintertelling (Pieter Schut)

In het weekeinde van 16-17 januari 1999 is voor de 33-ste

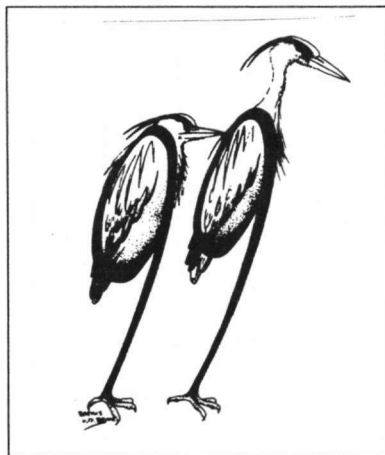
keer de Midwintertelling gehouden. De 31 tellers zagen samen 61.009 vogels, verdeeld over 46 soorten. Meest geziene wintervogel was de smient (10.990 exemplaren). Het verslag is gepubliceerd in Korhaan 33 (5) van december 1999.

2.5 Trektellingen (Fred van Klaveren)

Er is afgelopen periode 17 maal geteld op zaterdagen. In totaal zijn 15.000 vogels geteld, minder sijden dan gemiddeld, meer vinken en gierzwaluwen. Interessante soorten waren o.a. roodkeelpieper, wespendif en visarend. Dit is de laatste periode dat geteld is. Verslag is in voorbereiding.

2.6 Vogel van het jaar (Dick Jonkers)

Ingestuurde gegevens over blauwe reiger zijn van vele kanten gekomen, en bevatten interessante observaties. Verslag is

in voorbereiding. Vogel van het jaar 2000: de fazant.

2.7 Ganzentellingen (Frank van de Weijer)

Gegevens kunnen worden verkregen van SOVON. Is meer dan dat nodig? Lijkt moeilijk te organiseren. Wellicht moeten we status quo accepteren.

Toch weer ledenwinst

Na de contributieverhoging in 1998 is de explosieve ledenwinst van onze vogelwerkgroep tot stilstand gekomen. Toch was er in 1999 alweer sprake van een lichte toename van ons ledental. We sloten het jaar af met 658 leden, negen leden meer dan eind 1998.

De winst zit 'm vooral in de gewone leden (+ 12) en daar is de penningmeester erg blij mee, want deze leden betalen meer contributie dan de huisgenootleden. In totaal kregen we vorig jaar 49 nieuwe leden, terwijl 40 leden werden uitgeschreven.

De cijfers op een rij:

	1998	1999
Gewone leden	556	568
Huisgenootleden	87	84
Ereleden	6	6

2.8 Huiszwaluwentelling (Dick Jonkers)

Het verslag van het huiszwaluwenonderzoek 1999 is gepubliceerd in De Korhaan 33 (5) van december 1999. Hieruit blijkt dat de soort zich als broedvogel in onze regio geconsolideerd heeft.

2.9 Oeverzwaluwentelling (Dick Jonkers)

Er zijn twee nieuwe broedplaatsen bij gekomen in het Gooi. De nieuwe wand in de Naarder Meent is leeggeroofd door een vos. In het Raboes hebben geen oeverzwaluwen gebroed, vanwege de aanwezigheid van parasieten. Een verslag van het oeverzwaluwenonderzoek was te lezen in De Korhaan 33 (5) van december 1999.

2.10 Tuinvogelonderzoek (Fernand Jager)

Het onderzoek gaat goed. Deze activiteit is zeer nuttig geweest bij het huismusonderzoek van Guus van der Poel, hetgeen de nationale pers gehaald heeft. Bij degenen die deelnemen aan het Tuinvogelonderzoek is geen achteruitgang van de huismus waargenomen, in tegenstelling tot een regionale en landelijke trend. Wat verder opvalt, is de toename van het aantal Turkse tortels sinds met het onderzoek is begonnen.

2.11 Knobbelzwanenonderzoek (Fernand Jager)

Bij het inventariseren werd dit jaar een lichte stijging van het aantal broedparen geconstateerd. Verder viel op dat de populatie zwanen die tijdens het broedseizoen op de randmeren vertoeft, en dus niet deelneemt aan de reproductie, in aantal bijna verdubbelde.

2.12 Steenuilenonderzoek (Frank van de Weijer)

Op drie plaatsen in de Vechtstreek werden territoria aangehouden: Polder Dorssewaard, Horn en Kuijerpolder en Hoeker/Garsten/Voorburg polder. In de Bijvanck is weer een aantal keren een steenuil gehoord, echter of het hier een territorium betreft kon niet worden bevestigd. In Naarden Vesting is op twee avonden een poging gedaan om steenuilen te vinden met behulp van een cassetterecorder, echter zonder succes. Individuele waarnemingen werden ook gerapporteerd in Eemnes, een gebied waarvan bekend is dat er steenuil territoria zijn.

2.13 Kerkuilenonderzoek (Gerard Mijnhout)

Bob van Poelgeest deelt mee dat er waarschijnlijk een broedgeval geweest is in Eemnes, in

een broedkast die niet van de Vogelwerkgroep is.

Verder werd via het Goois Vogelnet (door Derk Laout en Ronald Sinoo, juli 1999) melding gemaakt van een geslaagd broedgeval in een boerderij in de Hilversumse Meent. Hier zijn vijf jongen uitgevlogen. De jongen zijn evenals de ouders geringd

2.14 Roofvogelwerkgroep (Chris Sjobbema en Hanneke Sevink)

Het is een intensief jaar geweest, met meer mensen dan tot nu toe. In totaal zijn jongen uit 42 nesten geringd. Er is een klimuistrusting aangeschaft en er is een barbecue en klimdemonstratie georganiseerd om mensen te enthousiasmeren voor het roofvogelonderzoek.

Rode wouw Tekening: Awie de Zwart

2.15 Constant effort site/ringonderzoek (Bob van Poelgeest)

De opzet om gedurende vier jaar te vangen en ringen is gehaald. In het voorjaar is twaalf keer geringd. Bovendien werden ook oeverzwaluwen en ganzen geringd. Wie mee wil doen met het ringen van ganzen kan zich opgeven bij Dick Jonkers.

2.16 Steltloper telling (Piet Spoorenberg)

Activiteiten zijn in voorbereiding.

2.17 Nijlganzenonderzoek (Rob Kole)

Bob van Poelgeest heeft een overzicht van zijn nijlganzen waarnemingen (1998 & 1999) gemaakt, die aan Rob Kole zijn gestuurd, die alle waarnemingen over nijlganzen verzamelt en doorstuurt aan de samenwerkende vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN).

2.18 IJsvogelonderzoek (Jelle Harder)

In 1999 zijn in ons gebied weer broedgevallen van ijsvogels waargenomen, hetgeen sinds 1996 niet meer was voorgekomen. In 1995 zijn maar liefst 21 broedgevallen bekend, in 1996 3-5 en in 1999 4-5. Zie verslag in Korhaan 33 (5). Meldingen graag doorgeven aan Jelle Harder (tel. 035-6937858, e-mail: jelleharder@hetnet.nl).

3. Subgroep Communicatie

Deze subgroep was ook in 1999 weer actief op verschillende fronten:

Pers, publiciteit en public relations

De Vogelwerkgroep mocht zich vorig jaar opnieuw verheugen in zeer veel aandacht van zowel de regionale als de landelijke media. De Volkskrant vond ons Gooise huismussenonderzoek zo interessant dat er een groot interview met Guus van der Poel over op de wetenschapspagina werd geplaatst (overgenomen in De Korhaan 33, nummer 4). Het feit dat bij het bijna paginagrote artikel een illustratie van een ringmus werd geplaatst, mag de pret niet drukken. De Gooi en Eemlander publiceerde regelmatig stukken over activiteiten van de Vogelwerkgroep in de Natuurwijzer en andere rubrieken van de krant. Ook de andere regionale kranten en het VARA-radiopro-

gramma Vroege Vogels hielden ons nauwlettend in de gaten. Artikelen en reportages verschenen onder meer over de vogel van het jaar, de blauwe reiger, het eerdergenoemde huismussenonderzoek, broedvogelonderzoek in De Beek (in het blad van het Goois Natuurreservaat), de vogelcursus voor de jeugd en het ijsvogelonderzoek. Daarnaast worden enkele bestuursleden (met name Rob Kole en Dick Jonkers) vaak gevraagd om commentaar te leveren over actuele ontwikkelingen in ons werkgebied. Goed voor de vogels, maar natuurlijk ook leuke PR voor de Vogelwerkgroep. Goede PR is ook het onderhouden van contacten met verwante organisaties, zoals het Goois Natuurreservaat, Natuurmonumenten, Stichting Vogelasiel Het Gooi en de Stichting Wintervoeding. Aan het Vogelasiel werden publicitaire adviezen gegeven en één van onze leden (Rob Kole) trad toe tot het bestuur van de stichting. De Stichting Wintervoeding weet dat zij altijd een beroep op ons kan doen, maar dit was vanwege de zachte winter gelukkig niet nodig vorig jaar.

3.2 Promotie en verkoop

Een lezing zonder boekenstand is niet goed meer denkbaar, ook al is het één keer voorgekomen dat we er niet waren. We zorgden steeds dat onze eigen publicaties een opvallende plaats kregen.

Vijf keer verschenen we in 1999 met een kraam op markten en manifestaties. Vooral het hout-hackersfeest in Lage Vuursche is elk jaar weer een groot succes.

Op de cursus van de VWG mogen we telkens één avond laten zien wat we op de boekentafel in de aanbieding hebben. Er is dan sprake van echte, gerichte

belangstelling en dat was te merken aan de omzet. In totaal hebben we in 1999 voor ruim drieduizend gulden verkocht. Van de winst hebben we nieuwe materialen kunnen kopen voor onze tentoonstellingsborden. Die zijn intussen fraai aan de actualiteit aangepast door Bertus van den Brink. Batig saldo voor de VWG was ruim driehonderd gulden.

De Korhaan

Van ons clubblad De Korhaan verschenen zoals gebruikelijk weer vijf uitgaven in 1999, die in totaal 140 pagina's besloegen, precies evenveel als in 1998. Geheel onopgemerkt ging een bijzonder lustrum voorbij: de redactie werkt nu al vijf jaar in dezelfde samenstelling. Met Wim Duurland, Willem Jan Hoeffnagel, Pieter Schut en Ruud Willemstein.

Stille, maar onmisbare krachten zijn ook Rob Kole (Van de Voorzitter), Joke van Velsen (Programmaoverzicht), Peter Vos (Waarnemingenoverzicht), Linda Willemstein (Literatuuroverzicht). Dick Jonkers (trouwste leverancier van goede kopij) en Ronald Sinoo (maker van onze eigen' stripheld Kor Haan).

Er werd geëxperimenteerd met het afdrucken van waarnemingskaartjes in De Korhaan. Gezien de vele positieve reacties hierop, zal dit zeker herhaald worden.

3.4 Goois Vogelnet en Internet

Sinds juni 1997 is de Vogelwerkgroep ook actief bezig met de nieuwe media. Van het Goois Vogelnet (uitwisseling van waarnemingen en nieuws over de Vogelwerkgroep via e-mail) verschenen 26 bulletins, dat wil dus zeggen ruim twee per maand. Bijna honderd geïnteresseerden zijn inmiddels bij het Goois Vogelnet aangesloten.

Het Goois Vogelnet

Via deze methode, gecoördineerd door Pieter Schut, kunnen niet alleen vogelaars snel gewezen worden op bijzondere waarnemingen (zoals gestrepte strandlopers bij het Naardermeer in september), maar komen ook vele andere waarnemingen binnen. Van bijzonderheden worden waarnemingskaartjes gemaakt en vaak ook leiden meldingen of discussies weer tot publicaties in De Korhaan.

Via het Goois Vogelnet lukte het vorig jaar om een uitgebreide voorjaarsfenologie te maken (eerste waarnemingen van zomergasten). Enkele pc-vogelaars hebben zich op deze manier aangemeld als lid van de Vogelwerkgroep.

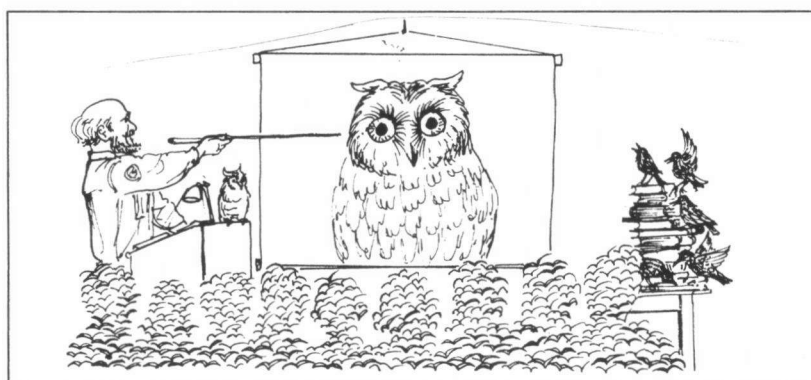
Er zijn ook contacten gelegd met de Vogelwerkgroep Amsterdam, die het Amsterdams Vogelnet onderhoudt. Omdat we beschikken over een groot gezamenlijk "grensgebied" (Vechstreek, randmeren, Vijfhoek) dat

voor beide organisaties interessant is, worden wederzijds gegevens uitgewisseld.

Rob Kole onderhoudt de internetsite van onze Vogelwerkgroep. Hierop zijn nieuwtjes van de Vogelwerkgroep verzameld. Via links kan men door naar andere "vogelsites". Door het Goois Vogelnet en door andere natuurorganisaties wordt doorverwezen naar onze site, waardoor er vorig jaar vele nationale en ook internationale "bezoekers" waren. (Voor de liefhebbers: adressen van internetsite en Goois Vogelnet staan achterin deze Korhaan).

3.5 Lezingen

Gedurende het winterseizoen vond, als vanouds, elke vierde donderdag van de maand een lezing plaats in een zaal van de Bethlehemkerk in Hilversum. De belangstelling was steeds groot; ruim vijftig aandachtige toehoorders. De discussie is levendig en informeel. De pauze is zeer geanimeerd en een welkom ontmoetingspunt voor onze leden. In de meeste lezingen lag het accent op vogels uit eigen land: Het ring- en inventarisatieronderzoek van de kokmeeuw (F.A. Majoor). Dit onderzoek vond gedeeltelijk in onze regio plaats. Een lezing over de huismus (M. v.d. Plas-Haarsma), die in 1998 onze vogel van het jaar was. Aansluitend werd door ons lid Guus van der Poel gerapporteerd over de resultaten van die huismusseninventarisatie. Dit gaf verrassende inzichten omtrent de achteruitgang van de huismus in onze regio. De vogelrijkdom van eendenkooien (D. Karelse). De vogel van het jaar 1999, de blauwe reiger kwam ook aan de orde (A.A. Blok). Er is veel te vertellen over deze zo algemene vogel, die cultuurvolger aan het worden is.

Tekening: Conny van der Baan

Een beeld van de bonte vogelrijkdom van andere landen gaven P. Keuning (Nieuw-Zeeland) en H. Rensel (Andalusië). De lezing over de gieren in Spanje (S. Bijlsma) gaf een levendig overzicht van veel bijzonderheden over de vier giersoorten in Spanje.

4. Subgroep Vogelcursussen

De voorjaarscursus, voor het laatst met "de oude garde", trok 49 personen, die enthousiast zowel de avonden als de excursies volgden. De najaarscursus, nieuwe vorm, begon met 51 personen. Niet de kennis van, maar de aandacht voor vogels is ons eerste doel. We rekenen er op dat veel mensen terugkomen voor de volgende cursus. Het theoretische deel werd opgenomen in de verschillende lezingen. Gastsprekers zijn ook een nieuw onderdeel. Er wordt verder gebruik gemaakt van "tastbare" voorbeelden, zoals braakballen, vraatsporen, opgezette vogels, diepgevroren vogels, veren enzovoort. Het was een leuke, ontspannen cursus, waarvan iedereen aan het eind dacht: Jammer dat het voorbij is!

Beide cursussen samen hebben ook nog eens vijftien nieuwe leden opgebracht.

In september zijn we ook weer begonnen met de jeugdcursus. Er waren voldoende aan-

meldingen voor twee groepen. In de leeftijd 8-10 jaar zijn dit 21 kinderen, in de leeftijd 10-12 jaar zijn er 22 kinderen. De 10-jarigen van de tweede groep doen al voor de derde keer mee en hebben dus al de nodige ervaring.

Het theoretische deel wordt gegeven in de hooischuur bij het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in 's-Graveland, maar er zijn uiteraard ook de nodige excursies.

De leidersploeg bestaat uit tien mensen en er zijn reserveleiders en gastsprekers waarop een beroep gedaan kan worden. De cursus wordt enthousiast geëvalueerd door Atie en Frans van Klaveren.

5. Subgroep Excursies

De aantallen en typen excursies in 1999 staan in onderstaande tabel samengevat:

Soort excursie	1999	1998
Ochtend wandel/fietsexc.	12	9
Dagexcursie	3	7
Avondexcursie	2	2
Openbare excursie	2	1
Mysterie Birdavond	0	1
Weekendexcursie	2	1
TOTAAL	21	21

De ochtend wandel- of fietsexcursies richtten zich zoals gebruikelijk op het bezoeken van het voor ons werkgebied kenmerkend groot palet aan biotopen. Samen met de deskundigheid van de excursieleiders

zorgt dit ervoor, dat de leden veel soorten vogels in hun variatie aan biotopen kunnen waarnemen en bewonderen.

De inmiddels traditionele Vroege Vogelwandeling in het park van kasteel Groeneveld te Baarn, mocht zich weer verheugen op een prima belangstelling van vogelliefhebbers die nog geen lid zijn van onze vogelwerkgroep. Ook dit jaar heeft dit weer tot nieuwe leden geleid.

Als onverwacht extraatje hebben we nog een excursie verzorgd op 12 december voor leden van de VARA in het kader van het programma Vroege Vogels. Ondanks het druilerige weer kon er toch nog een leuke excursie geboden worden in de Eempolders.

De dagexcursies geven de mogelijkheid om eens gebieden (biotopen) buiten ons werkgebied met een bezoek te vereren (Holterberg, Bargerveen en Voornse Duin en Maasvlakte). De Holterbergexcursie leverde een prachtig schouwspel van bolderende korhanen op. Een lange dag en avond naar het Bargerveen bleek zeer de moeite waard en er zijn onder andere grauwe klauwieren en nachtzwaluwen waargenomen. Helaas was het noodzakelijk om het aantal deelnemers beperkt te houden. De excursie naar het Voornse Duin en Maasvlakte kon vanwege het slechte weer op het laatste moment helaas niet doorgaan.

Een avondexcursie behelsde de traditionele wandel- en vaarexcursie in juni (Naardermeer). De traditionele uilenexcursie van maart in park Groeneveld was in 1999 verplaatst naar 16 juni in het Baarnse Bos. Na jaren van groot broedsucces bleken net nu in 1999 de ransuilen verstek te laten gaan. Gelukkig zijn er nog wel jonge bosuilen gezien.

In 1999 waren er twee week-endexcursies en wel naar het Lauwersmeer (23-25 april) en naar Schiermonnikoog (1-3 oktober). Het Lauwersmeerweek-einde kenmerkte zich door werkelijk prachtig weer en ongekend veel soorten en aantallen vogels. Leuk voor de "twitchers" en ook voor mensen die veel vogels in soorten en maten willen zien en leren herkennen. De accommodatie noopte tot deels binnenshuis overnachten en deels kamperen, maar dat bleek onder de omstandigheden prima uit te pakken. Een geweldig goed geslaagd week-einde, in een gebied dat we zeker vaker moeten bezoeken. Gelukkig hoefde er op Schier niet in tenten overnacht te worden. Bakken koude regen heb-

Tekening: Ronald Sino

ben we moeten verwerken in dit week-einde. Uiteraard is er gevolgd wat er te vogelen viel en dat leverde toch nog wel leuke waarnemingen op, zoals een in deze omstandigheid bizarre verschijning van een prachtige exotische bijeneter. Tot slot mag niet onvermeld blijven, dat al deze prachtige excursies zo'n succes zijn van-

wege de geweldige inzet van de excursieleiders. Zonder deze excursieleiders zijn we als vereniging nergens. Daarom hier nogmaals een groot applaus voor de excursieleiders.

6. Subgroep Natuurbescherming

Voor de controle op ontwikkelingen in de Vogelrichtlijngebieden Gooi- en Eemmeer en het Vechtplasseengebied zijn nu twee Wetlandwachten werkzaam, respectievelijk Dick Jonkers en Piet Spoorberg. Vooral het Platform Recreatie en Natuur Zuidelijke Randmeren vroeg veel tijd. In dit platform hebben vertegenwoordigers van watersportverenigingen, visverenigingen, natuurbeschermingsorganisaties, de Kano-sportbond en de Stichting Waterrecreatie IJsselmeer zitting. De opzet van het platform is dat er een dialoog komt tussen de georganiseerde watersport en de natuurbeschermingsorganisaties. Uiteindelijk zal deze moeten leiden tot een gezamenlijk standpunt over de ruimtelijke inrichting. Tot nu toe lopen de standpunten nog steeds uiteen. De ontwikkelingen rond de veerverbinding Almere-Huizen leidden tot overleg maar hadden geen resultaat. Er zijn nu vragen in de Tweede Kamer gesteld, omdat de uitvoering in strijd is met de Vogelrichtlijn waaronder het gebied valt. Het bestemmingsplan Wijde Blik van de gemeente 's-Graveland kreeg aandacht. Ditzelfde geldt voor jacht op de Grote Wijde in de Kortenhoefse Plassen.

Eempolders

In verband met de plannen om op diverse plaatsen rijwiel- en wandelpaden in de Noordpolder te Veld aan te leggen is bezwaar gemaakt. De reden hiervoor is dat vooral in de winter grote verstoring van de overwin-

terende ganzen zal plaatsvinden. Binnenkort zal overleg met de Dienst Landelijk Gebied en andere belanghebbenden plaatsvinden.

Een wel zeer kwalijke zaak is de vergunning die verleend is om in de Eempolders van half november tot 1 maart dagelijks ganzen te mogen schieten op percelen waar in het verleden schade is geconstateerd en vergoedingen zijn uitgekeerd. Dit terwijl de jacht op ganzen officieel gesloten is. Samen met Vogelbescherming wordt hieraan gewerkt.

Reeds in de winter is aan alle gemeenten in het werkgebied van de vogelwerkgroep een brief gestuurd om in openbare groenvoorzieningen in het broedseizoen geen snoei- en kapwerkzaamheden uit te voeren. Een aantal gemeenten heeft hierop gereageerd in positieve zin. Vanuit Huizen kwam hierdoor de vraag om een advies over het ophangen van nestkasten. Desondanks zijn er in Blaricum in april nog bomen gekapt en zijn er ook in Muiderberg nog werkzaamheden in de broedtijd uitgevoerd. Ook hierbij is weer actie ondernomen.

Bij de gemeente Eemnes is protest aangetekend tegen de werkzaamheden voor de aanleg van een watertransportleiding in de broedtijd van de weidevogels. De gemeente heeft hier niet op gereageerd.

Er is bezwaar aangetekend bij Gedeputeerde Staten van Noord-Holland tegen de plannen voor verplaatsing van de Riolwaterzuiveringsinstallatie Hilversum-oost naar de Capitten bij Blaricum. Tegen het bestemmingsplan Buitengebied Landelijk Gebied is bezwaar aangetekend in verband met de mogelijkheid om bouwsels te legaliseren en het ontbreken van een wijziging van het landelijk ge-

Huiszwaluw

bruik. Door een lacune in dit plan heeft zich in De Kampen al een hovenier met een kwekerij gevestigd. De vrees bestaat dat na het bebouwen van de Blaricummermeent De Kampen (Oostermeent) aan de beurt is. De ontwikkelingen rond het landgoed Raboes in Laren baren nog steeds zorgen. Nadat eerder een plan om het terrein te bebouwen was vrijdeld, is er nu een nieuw plan om met instemming van de gemeente villabouw toe te staan.

Op het Integraal Beheerplan van de vesting Naarden is commentaar geleverd. Later zijn hieraan nog enkele vergaderingen gewijd met als resultaat dat bij ingrepen die het groen betreffen eerst een rondgang met de natuurbeschermingsorganisaties wordt gemaakt.

In verband met overlast door boerenzwaluwen in een manege in Kortenhoef zijn met hulp van Roel Huizenga en Frans van Klaveren plankjes onder nesten gemonteerd.

Staatsbosbeheer

Op een verzoek van Staatsbosbeheer (SBB) om de plaatsen van roofvogelnesten aan te geven in verband met zomers kappen van bomen is negatief gereageerd. Omdat het hier niet

om een incidenteel geval ging, is deze kwestie landelijk aangezwengeld. Dit heeft ertoe geleid dat SBB na afloop van contractuele verplichtingen boswerkzaamheden in het broedseizoen achterwege zal laten.

Leden van de vogelwerkgroep hebben samen met Staatsbosbeheer het visdiveiland in het Eemmeer weer schoongemaakt en er zijn langs de oevers van het Gooi- en Eemmeer opschietende begroeiing en bomen verwijderd. Voor het broedseizoen is bovendien bij het Goois Natuurservaat in Hilversum een oeverzwaluwwand gerealiseerd en de wand bij de Groeve Oostermeent in Blaricum is voor een deel afgestoken.

7. Subgroep Algemene Zaken

Met het verwelkomen van veel nieuwe leden, het aanmaken van adressenstrookjes voor De Korhaan en het verwerken van veel andere mutaties heeft Francien Wilms het in 1999 erg druk gehad.

Uit de door haar samengestelde leesmappen heeft Linda Willemstein voor De Korhaan weer trouw de selecties gemaakt uit de door ons ontvangen vogelen natuurbladen. De werkzaamheden aan het archief vonden hoofdzakelijk plaats bij enkele trouwe leden thuis, daar de toegankelijkheid niet optimaal is door het verblijf van onze kasten op verschillende locaties. Ook de jarenlang gehouden werkcontactavonden zijn hierdoor tijdelijk uit ons programma verdwenen. Daarom kijken ook wij reikhalzend uit naar die verwarmde eigen, maar met anderen gedeelde, clubruimte, waar we 's avonds gezellig met een grotere groep aan een nieuwe uitgebreide opzet van o.a. onze bibliotheek en het kaartjesarchief kunnen werken.

8. Financiële zaken

De contributie is in 1999 nage-
noeg gelijk gebleven. De kosten
van de Korhaan zijn extra hoog
omdat er nog een rekening in zit
over 1998. Die is destijds zoek-
geraakt. De ledenavonden zijn
door de huurverhoging van de
kerk en de meerkosten van de
honoraria van de sprekers ook
wat duurder geworden.

De kosten van de Subgroep Ex-
cursies zijn telefoonkosten en
voorexkursies.

In de post diversen is opgeno-
men klimmaterialen voor de
werkgroep roofvogels, de post-
bus die nu betaald moet wor-
den en het inbinden van diverse
boekwerken.

Kor Haan Tekening: Ronald Sinoo

Algemene Ledenvergadering

Te houden op donderdag 23
maart 2000 in de Bethlehem-
kerk, Loosdrechtseweg 263 te
Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Agenda

1. Opening en ingekomen stukken
2. Verslag Algemene Leden-
vergadering van 25 maart 1999
(Niet gepubliceerd)
3. Jaarverslag 1999
 - 3.1 Secretaris
 - 3.2 Subgroep Avifauna
 - 3.3 Subgroep Communicatie
 - 3.4 Subgroep Vogelcursussen
 - 3.5 Subgroep Excursies
 - 3.6 Subgroep Natuurbescherming
 - 3.7 Subgroep Algemene zaken
4. Financieel beleid
 - 4.1 Jaarverslag penningmeester
 - 4.2 Verslag kascommissie
 - 4.3 Vaststelling rekening 1999
en begroting 2000
 - 4.4 Decharge penningmeester
 - 4.5 Benoeming kascommissie
5. Bestuursverkiezing
Subgroep Vogelcursussen:
Paul van der Poel is aftredend
en niet herkiesbaar
Atie van Klaveren stelt zich ver-
kiesbaar voor deze post.
Penningmeester: Laura Mudde
is aftredend en niet herkiesbaar.
André Kerkhof stelt zich ver-
keisbaar voor deze post
Tegenkandidaten voor de be-
stuursvacatures kunnen zich
opgeven bij de voorzitter.
6. Rondvraag
7. Pauze
8. Na de pauze lezing door E.H.
Stigt over Vogels van zuidelijk
Afrika (Voor programma zie
achterin deze Korhaan).

BALANS per 31 december 1999

Kas	3,90	Vooruitontv. Excursies	50,00
Postbank 2529179	1.977,78	Nog te betalen	1.858,53
Postbank Kapitaalrekening	41.509,55	Reservering Clubhuis	31.500,00
Nog te ontvangen	330,20	Eigen Vermogen	10.437,90
Vooruit betaald	25,00		
	43.846,43		43.846,43

Verlies en Winstrekening per 31 december 1999

SG Avifauna	621,90	SG Communicatie	315,20
SG Excursies	745,00	Contributie	24.397,81
SG Nestkasten	100,45	Intrest	422,14
SG Natuurbescherming	32,50		
Ledenadministratie	199,35		
Ledenavonden	2.351,80		
Lidmaatschappen	989,68		
Bestuurskosten	407,95		
Ver.blad De Korhaan	11.404,29		
Diversen	785,85		
Reservering Clubhuis	7.000,00		
Saldo winst	496,58		
	25.135,15		25.135,15

Begroting 2000

Contributie	24.000,00		
Intrest	1.000,00		
Subgroepen			
Avifauna		750,00	
Nestkasten		200,00	
Excursies		500,00	
Natuurbescherming		200,00	
Communicatie		200,00	
Ledenadministratie		300,00	
Ledenavonden / Lezingen		2.500,00	
Lidmaatschappen		1.000,00	
Ver.blad De Korhaan		10.000,00	
Kosten Bestuur		750,00	
Kosten Secretariaat		100,00	
Reservering Clubhuis		8.500,00	
	25.000,00	25.000,00	

Het bestuur van de vogelwerkgroep be-
stond in 1999 uit:

Voorzitter	: Rob Kole
Secretaris	: Ben den Hoed / Marc van Houten
Penningmeester	: Laura Mudde
SG Algemene Zaken	: Bep Dwars
SG Vogelcursussen	: Paul van der Poel
SG Excursies	: Joke van Velsen
SG Natuurbescherming	: Dick Jonkers
SG Communicatie	: Simon Visser
SG Avifauna	: Guus Proost

Onze vogel van het jaar 2000 is de fazant (*Phasianus colchicus*). Zoals altijd zullen we ook dit jaar proberen om via De Korhaan wat meer aandacht dan normaal te besteden aan onze vogel van het jaar.

Dick A. Jonkers

Fazant: geaccepteerde exoot

In natuurbeschermend Nederland woedt nog steeds een strijd tussen de rekkelijken en de preciezen over het accepteren van het voorkomen van exoten. Exotische bomen die eigenlijk al lang ingeburgerd zijn, worden verwijderd of geringd om ze te laten doodgaan. Ook in de vogelwereld is er nog steeds discussie. De nijlgans is een van de soorten die daarbij volop in de belangstelling staat. Over de fazant, van origine ook een exoot, wordt niet meer gesproken. Hij is kennelijk voldoende ingeburgerd. Het oorspronggebied van de fazant ligt in Azië. In het verre verleden had de soort een verspreidingsgebied dat zich uitstrekte van de Zwarte Zee tot Japan. In dit enorme areaal houden zich maar liefst dertig geografische rassen van de bos- of jachtfazant op. De bronnen die zich over de invoer van de fazant in Europa uitlaten zijn hierover niet eenduidig. Er zijn auteurs die het er op houden dat de Grieken hem aan het begin van onze jaartelling als siervogel importeerden. Anderen zijn van mening dat de Romeinen dit deden. In Nederland gebeurde dit vermoedelijk pas tussen 500-800 na Chr. en de soort werd toen als siervogel onder andere op de kroon domeinen van Karel de Grote gehouden. Al deze fazanten behoorden nog

tot het ras *Phasianus colchicus colchicus*.

De wetenschappelijke naam verwijst naar de plaats van herkomst, Phasis een rivier in Kolchis (Georgië), stromend van de Kaukasus naar de Zwarte Zee. De naam fazant is op haar beurt weer afgeleid van het Franse faisan, dat terugslaat op Phasis. Ruim duizend jaar later, in de 18e tot 20e eeuw is de Oostchinese ondersoort *Phasianus colchicus torquatus* geïntroduceerd, die te herkennen is aan zijn witte halsring. Door de vermenging die sindsdien plaatsvond is er een grote variatie opgetreden in de aanwezigheid en de omvang van de halsring. De laatste twee eeuwen zijn er ook nog twee andere rassen ingevoerd, waardoor een mengelmoes van uiteenlopende rassen is ontstaan. Raszuivere fazanten zijn alleen nog in zogenaamde fazanterieën te vinden. Vogels waar mensen bemoeienis mee hebben of waarmee zij

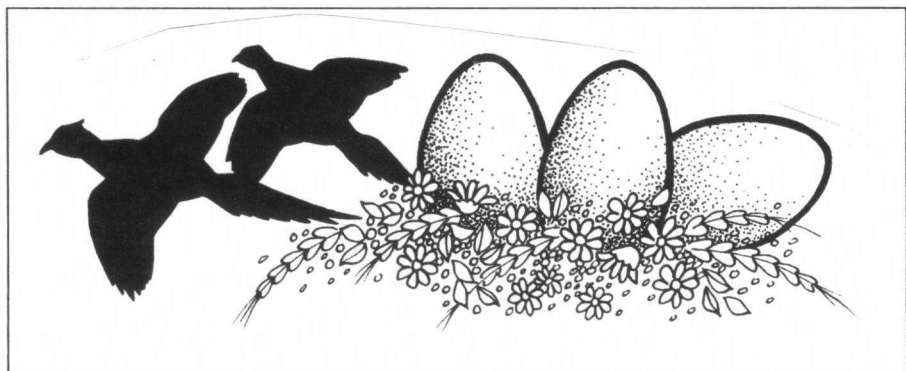
een band hebben, kregen vroeger vaak volksnamen. Zo ook de fazant. Bosfazant is een naam die nog steeds wordt gehanteerd en in de jachtwereld heet hij uiteraard jachtfazant. In het helaas uitverkochte boek 'De Nederlandse vogelnamen en hun betekenis' (Blok & Ter Steege 1995) worden nog afgeleid van de naam fazant genoemd: fa(i)sant, fisant, fesont, fazaont en fezant (hoanne). Ook woudhoen, kok (een klanknabootsing van het kokken van de haan), woerhaan/woerhen, langstaart en ringnek worden vermeld.

Literatuur

Antonisse, J. z.j. De jacht in Nederland. Becht, Amsterdam; 132-133.

Blok, H. & H. ter Steege. 1995. De Nederlandse vogelnamen en hun betekenis. Leidschendam/Waalre; 79-80.

Teixeira, R.M. (samenst.) 1979. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, 's-Graveland; 117.

Bertus van den Brink maakte opnieuw het speciale logo van de vogel van het jaar: twee fazanten en drie eieren symboliseren het jaar 2000. Tekening: B. v.d. Brink.

De roek keert terug, ook in onze regio en dat is mooi. Maar vanwege vermeende overlast wordt de roek steeds vaker vervolgd. En dat is minder mooi. Door middel van dit artikel wil Vogelbescherming Nederland oplossingen aandragen die zowel de vervolging als de overlast moeten voorkomen.

Hugo van der Brugge

Overleg kan vervolging van én overlast door roeken voorkomen

Gelukkig gaat het de laatste tien jaar goed met de roeken in ons land. Dankzij de bescherming sinds de jaren zestig en het verbod op sommige landbouwbestrijdingsmiddelen, verbreiden de roekenkolonies vanuit het oosten zich steeds meer in westelijke richting. Ook in Oost-Nederland is nog steeds een toename. De enorme achteruitgang van de jaren vijftig wordt weer goedgemaakt. Vogelaars en andere natuurliefhebbers zien dit met welgevallen gebeuren. Minder positief zijn soms boeren en omwonenden bij wiens huis een broedkolonie flink uitbreidt. Ieder voorjaar weer komen er her en der klachten over roeken. Sommige gemeenten zijn gevoelig voor dit soort klachten. Met als gevolg dat ieder jaar op meerdere plaatsen roeken en hun nesten op een illegale manier verstoord worden en gemeenten, bewoners en vogelliefhebbers tegenover elkaar komen te staan. Dit leidt zelden tot goede oplossingen, ver(be)jagen op de ene plaats betekent immers vaak alleen maar het verplaatsen van het probleem. Wat men niet weet is dat men bovendien de wet overtreedt. Een meer constructieve benadering is dat de verschillende partijen (gemeente, natuur-

Roek Tekening: E.Smit

beschermers, omwonenden) samen op zoek gaan naar een oplossing. Vogelbescherming Nederland wil bijdragen aan een goede bescherming van de roek in combinatie met oplossing voor knelpunten en in dit handvat de (on)mogelijkheden op een rij zetten.

Overlast

Voorop gesteld moet worden dat de roek een nuttige rol heeft in de natuur. Vooral door het eten van grote hoeveelheden emelten (larve van langpootmug) kan de roek schade aan graslanden helpen voorkomen. Het belichten van dit positieve effect kan al veel vooroordelen

wegnemen. Overigens kan een roekenkolonie een belangrijk element van "natuur in dorp en stad" zijn. Veel omwonenden zullen blij zijn met leven in de brouwerij.

Maar er worden ook negatieve zaken ervaren. Bij roeken zijn er over het algemeen drie elementen die als overlast ervaren kunnen worden: geluid, uitwerpselen en fourageergedrag. Het fourageergedrag heeft met name een relatie met schade aan de landbouw. In dit handvat zullen we ons beperken tot overlast ervaren door bewoners van dorpen en steden.

Overlast is een moeilijk te standaardiseren begrip, omdat dit erg persoonsgebonden is. Bij iedereen liggen de grenzen van tolerantie verschillend. Bovendien moet eigenlijk de vraag zijn of bepaalde "overlast" niet gewoon bij de natuur hoort, net zoals vallende bladeren bij de natuur horen. Overlast wordt in de wet niet genoemd als reden om op te treden tegen roeken. Alleen overlast die mensen ervaren kan dan ook geen aanleiding zijn om een vergunning voor verjaging te verlenen. In de wet wordt schade aan de volksgezondheid genoemd als één van de redenen voor het verlenen van een vergunning om op te treden tegen roeken.

Hier is veel onduidelijkheid over. Wanneer is daar sprake van? Bij één persoon die last heeft van geluid en daardoor aan slapeloosheid lijdt of bij tien?

De situatie zal per locatie beoordeeld moeten worden. Het is voor te stellen dat het geluid geproduceerd door honderden roeken in de buurt van een ziekenhuis of bejaardenhuis een reëel probleem vormt op bepaalde tijdstippen van de dag, zoals de vroege ochtend. Overigens moet ook in deze gevallen de schade goed gedocumenteerd worden. In dat geval kan een vogelwerkgroep besluiten mee te denken over een mogelijke oplossing. Uitwerpselen van roeken vormen voor zover bekend geen bedreiging voor de gezondheid van mensen.

Bescherming

Roeken weten zich beschermd door de Jachtwet, de artikelen uit de Vogelwet 1936 zijn dus niet van toepassing. (In de nieuwe Flora- en Faunawet kan dit overigens mogelijk weer veranderen.) De jacht op roeken is nu het gehele jaar gesloten. Slechts met een speciale vergunning mag op roeken gejaagd worden (op grond van artikel 53). De provincies toetsen of er sprake is van één of meerdere van de volgende criteria:

- 1) belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid;
- 2) belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- 3) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen en bedrijfsmatige visserij en wateren;
- 4) ter bescherming van flora en fauna.

In geval van schade dient men eerst preventieve maatregelen te nemen om schade te voorkomen of proberen de roeken te verjagen. Afschot mag alleen bij belangrijke landbouwschade, maar mag niet plaatsvinden bin-

nen 150 meter van de broedkolonie of in de bebouwde kom. In de vergunning moet het aantal per dag te schieten roeken vermeld worden.

Als richtlijn hanteren sommige provincies dat een vergunning voor verjagen en verstoren niet verleend mag worden IN het broedseizoen, als de vogels daadwerkelijk over zijn gegaan tot het leggen van eieren. Sinds de laatste wijziging van de Jachtwet (1994) zijn ook de **eieren** en **nesten** van roeken volledig beschermd. Het is onder meer verboden eieren onder zich te hebben, te zoeken, te rapen, opzettelijk te vernielen of te beschadigen. Ook is het verboden om nesten weg te nemen of opzettelijk te vernielen, alsmede vogels waarop jacht niet is toegestaan opzettelijk te verontrusten (artikel 10).

Provincies zijn over het algemeen zeer terughoudend met het verlenen van vergunningen voor verstoring en/of afschot. Steeds vaker wordt een goed plan van aanpak als voorwaarde gesteld. Vogelwerkgroepen wordt gevraagd om in zo'n plan van aanpak mee te denken. Om te voorkomen dat er onverwachte acties (zoals verwijderen van nesten en verstoren door geluid) door gemeenten en/of omwonenden worden ondernomen, is het advies van sommige provincies om bij vermeende schade door roeken en plannen om daar iets tegen te ondernemen altijd een vergunning aan te vragen.

Het standpunt van Vogelbescherming Nederland is om zonder vergunning sowieso niet mee te werken aan acties tegen roekenkolonies en ook niet tegen oude nesten in een kolonie. Bij het constateren van overtredingen kan hiervan aangifte worden gedaan bij de plaatselijke politie. Het beleid van het ministerie van Landbouw,

Natuurbeheer en Visserij is, dat de Algemene Inspectiedienst zich minder met Jachtwet-aangelegenheden bezighoudt; veel onbezoldigde controleurs zijn alleen bevoegd voor zaken m.b.t. Vogelwet en Natuurbeschermingswet.

Plan van aanpak

In uitzonderlijke gevallen, waarbij het bijvoorbeeld gaat om grote aantallen roeken die schade veroorzaken, kan als oplossing aangevoerd worden : verjaging. Dit moet echter zeer zorgvuldig aangepakt worden anders heeft het geen effect. Bovendien moet het plan van aanpak vastgelegd worden in de aan te vragen vergunning. De eigenaar van de grond waarop de roekenkolonie zich bevindt moet de vergunning aanvragen. In de bebouwde kom zal dat vaak de gemeente zijn.

De provincie dient de volgende punten in het plan van aanpak op te nemen:

A) Inventarisatie feiten/ vaststelling probleem (gemeente, omwonenden, vogelwerkgroep)

Voordat enige actie ondernomen wordt, moet de omvang van het probleem worden vastgesteld:

- 1) Waar is de kolonie gesitueerd? Waar hebben ze vroeger gezeten? Waardoor zijn ze eventueel van een bepaalde locatie vertrokken?
- 2) Omvang van de kolonie? Hoe snel is deze in de afgelopen jaren gegroeid? Zit er nog groei in de kolonie? Goede getallen over aantalsontwikkelingen zijn essentieel.
- 3) Hoeveel omwonenden ondervinden schade door de vogels?
- 4) Wat wordt precies als schade ervaren? Waarop hebben de klachten betrekking? (geluid/

poep/ bedreiging/ verkeersveiligheid/ economisch)

5) Hoe lang spelen de klachten reeds? Is de schade gedocumenteerd?

Op basis van al deze gegevens kan beoordeeld worden of de schade reëel is. Economische schade, bijvoorbeeld door poep bij marktkramen, is geen grond voor verjaging. Hiervoor kan ook naar andere oplossingen gezocht worden, zoals het maken van afdakjes tegen de poep, verplaatsing van de kramen of schadevergoeding.

B) Voorlichting (gemeente, vogelwerkgroep)

1) Preventief: Het beeld dat mensen van de roek hebben is lang niet altijd gebaseerd op feiten. Een strooifolder voor omwonenden met feitelijkheden over de roek kan hierbij van dienst zijn. Zo weten veel mensen niet dat roeken ook gunstig zijn voor bijvoorbeeld de landbouw doordat ze emelten eten. Een informatieavond voor betrokkenen kan veel vooroordelen wegnemen. Verder kan gedacht worden aan voorlichting op scholen.

2) Tijdens de acties dient het publiek via de media op de hoogte gehouden te worden van de ontwikkelingen en activiteiten.

C) Alternatieve locaties (gemeente)

1) Wil het verjagen van de roeken enig effect hebben dan is het van belang dat gelijkwaardige alternatieve locaties voorhanden zijn. Zijn deze niet aanwezig dan heeft een verjagingsplan geen zin. Gelet moet worden op de aanwezigheid van bosjes met hoog opgaande bomen (bij voorkeur met gesloten kroonlaag) in het buitengebied of aan de rand van het dorp met in de directe omgeving gras- en bouwland.

Ook kan gekeken worden naar de aanwezigheid van voormalige broedplaatsen of andere bestaande kolonies. Bovendien moeten de alternatieve locaties niet dezelfde problemen opleveren, en moet er door verplaatsing geen toename van de schade in de landbouw gaan optreden.

2) Voorwaarde is ook dat de gemeente schriftelijk vastlegt (na overleg met alle betrokkenen) dat de alternatieve locatie beschermd zal blijven.

3) In het plan van aanpak moet al duidelijk aangegeven worden waar men liever geen roeken heeft. Bij enkele gemeenten zonder dergelijk plan bleken de roeken op de nieuwe locatie niet welkom te zijn. Dan is het volgende probleem gecreëerd.

D) Maatregelen ten behoeve van verplaatsing kolonie

1) In het najaar, ruim voor aanvang van enige activiteit van de roeken, kunnen rond de broedlocatie de oude nesten verwijderd worden met een hoogwerker.

2) Roeken kunnen vanaf januari/februari weer terugkeren in de oude kolonie, afhankelijk van de winter. Het is zaak zo vroeg mogelijk te beginnen met verjagen. Een combinatie van maatregelen (hierbij past geen afschot) die elkaar versterken, werkt het best. Te denken valt aan:

* constante aanwezigheid (behalve 's nachts) van een tiental helikiten (luchtballonnen), waarbij hoogte en locatie per dag gevarieerd wordt.

* de aanwezigheid van een natuurlijke predator is voor de roeken een wezenlijke bedreiging. Hiervoor kunnen met de hulp van een valkenier roofvogels worden ingezet. De eerste weken (vanaf het moment dat de eerste roeken verschijnen) 1 x per week. Als de nesteldrang groter wordt 2 tot 3 x per week.

* Voorgaande maatregelen kunnen aangevuld worden met het gebruik van een alarmpistool door een speciaal daarvoor aangewezen persoon. Hiervoor is een wapenvergunning nodig (als de loop van voren open is). Bij al deze maatregelen moet regelmaat zoveel mogelijk voorkomen worden, dit om gewening tegen te gaan.

Op sommige plaatsen gaat het niet om de verplaatsing van een hele kolonie, maar het tegenhouden van uitbreiding in de richting van huizen. In zo'n situatie moet voorzichtig worden opgetreden. In die situatie is het beter om een plan in fases uit te voeren. Bijvoorbeeld het eerste jaar alleen werken met ballonnen en geluid en na een jaar de gevolgen te evalueren met de omwonenden.

E) Vergunning (provincie)

Voor het ver(be)jagen van roeken (bijv. met een roofvogel) is een vergunning nodig op grond van art. 53 van de jachtwet. Deze vergunning dient aangevraagd te worden bij de provincie.

Aan de vergunning (voor een beperkte periode) moeten voorwaarden verbonden worden. Een voorwaarde die zeker niet mag ontbreken is dat de acties onmiddellijk gestopt dienen te worden, wanneer ondanks alle inspanningen, roeken overgaan tot leggen en broeden.

F) Volgen van de ontwikkelingen (vogelwerkgroep):

Tijdens de gehele actieperiode moet in de gaten gehouden worden waar de roeken precies naar toe gaan (inclusief tellingen). Dit om bijtijds te kunnen voorkomen dat ze zich op verkeerde plaatsen gaan vestigen.

G) Maatregelen gericht op de toekomst (preventief):

1) Zorg dat in de buiten-gebieden voldoende groepen bomen beschikbaar zijn, waarin de roeken kunnen gaan broeden. Dit houdt in dat er geen geschikte bosjes in het buiten-gebied gekapt worden en zo mogelijk nieuwe bosjes aangeplant worden. De duurzaamheid van geschikte en aangeplante bosjes moet schriftelijk worden vastgelegd.

2) Zorg dat ze niet verjaagd worden in die gebieden waar ze juist de minste overlast bezorgen. Hiervoor zal toezicht gehouden moeten worden door de gemeente (politie).

3) Houdt de oude locatie goed in de gaten en let op het gedrag van de roeken, zodat indien nodig zo vroeg mogelijk maatregelen genomen kunnen worden.

4) Bij bestaande locaties geen activiteiten toestaan/plannen ontwikkelen, die vrijwel zeker zullen leiden tot klachten en/of schade.

5) Planmatig voorlichting geven over positieve aspecten van de roeken.

H) Samenstelling adviesgroep
Voor het overleg over oplossing van het probleem, dienen vertegenwoordigers aanwezig te zijn van de verschillende belangengroepen, die hun kennis en ervaring in kunnen brengen:

- Gemeente (voorlichter/ dienst Ruimte en Groen/ wethouder)
- Vogelwerkgroep en/of andere natuurorganisatie
- Betrokken omwonenden
- Provincie
- Politie
- Wildbeheereenheid
- Landbouw

Voor meer informatie kunt u terecht bij één van de regioconsultanten van Vogelbescherming Nederland. Voor algemene vra-

gen over het plan kunt u ook Vogelbescherming Nederland in Zeist bellen.

Regio Holland-Utrecht
Hugo van der Brugge
P/a Vogelbescherming Nederland
Stationstraat 38
1506 DH ZAANDAM
075 – 6351598 (ma t/m do)

Vogelbescherming Nederland
Ton Eggenhuizen (Sectorhoofd regionaal)
030 – 6937700

Aandacht voor vaarverbod op Kortenhoefse plassen

De laatste jaren is er grote onduidelijkheid geweest tussen Natuurmonumenten (NM) en de Dienst Waterbeheer en Riolering (DWR) omtrent het varen met de motor op de Kortenhoefse plassen. NM had diverse borden geplaatst dat motorvaart verboden is, maar in de praktijk werd de laatste jaren dit verbod door velen genegeerd. Stank en olie was het resultaat op plaatsen waar krabbescheer, watergentiaan, pijlkruid groeien. En omdat er ook een ander type recreant is verschenen, is er meer zwerfvuil van plastic zakken en blikjes dan voorheen. Diverse brieven zijn er van mij richting NM gegaan wat nu toch het beleid is omtrent het beheer van deze plassen.

In december heb ik van NM antwoord gekregen dat zij de afgelopen jaren geen stringent beleid tot controle konden doen, omdat NM geen overeenstemming met DWR had over het beheer van het water en de controle daarop. Deze overeenstemming is er nu en NM zal, wat ze mij hebben toegezegd,

vanaf voorjaar 2000 streng gaan controleren en ook bekeuren. Ook het gebruik van de zogenaamde fluistermotoren is niet meer toegestaan om het onderwaterleven niet verder te verstoren.

Waar het mij vooral om te doen is, is dat het hier om een natuurgebied gaat dat ik zienderogen achteruit zag gaan. Als het beleid dan zo is dat men motorvaart toestaat, moet men het zo inrichten als de Loosdrechtse en Vinkeveenseplassen en het als natuurgebied laten vallen. Gelukkig heeft Natuurmonumenten beterschap beloofd en gaan we weer echt genieten van deze mooie plassen.

Overigens is de Subgroep Natuurbescherming van de VWG nog aan het uitzoeken welke jachtrechten er op en rond de Kortenhoefse plassen bestaan. Op de plassen staan drie jachthutten en of deze gebruikt worden is onduidelijk. Als we meer weten, zal er in de Korhaan een mededeling volgen.

ROB VAN VEEN

De Korhaan, Jrg.34, Nr.1

De kop boven het volgende artikel ziet er op het eerste gezicht provocerend uit, maar is dit niet. Hier zijn weer enkele positieve ervaringen van onze jongste vogelaars, die er dankzij de jeugdcursus van de Vogelwerkgroep graag op uit trekken.

Atie van Klaveren

Weg met de Vogelwerkgroep!

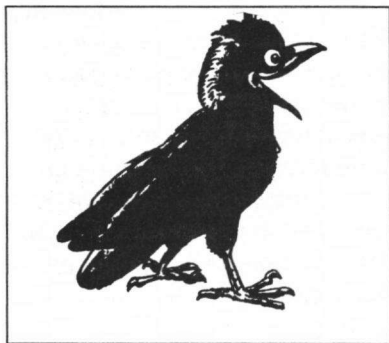
Met een spelochtend zijn de groepen 1 en 2 weer voor een jaar van start gegaan. Deze spelletjes hebben natuurlijk 'de vogel' als onderwerp en het is een leuke manier om elkaar te leren kennen. Het serieuze werk komt de volgende keer.

Ook voor deze jeugdcursus hebben we een gevarieerd programma samengesteld. We proberen niet in herhaling te vallen, want het moet spannend blijven, zeker voor de "oudgedienden".

Wat we allemaal gaan doen?

We praten over: hoe kijk je naar vogels, roofvogels, eenden, vogelpoten, vogelkleuren, zang en balts en tuinvogels. Dit alles met gebruik van dia's en video's.

We gaan op excursie naar: de eendenkooi, Oostvaardersplassen, Naardermeer, vogelasiel en een fietstocht door de Eempolders, vogeltrekstation, ganzen kijken in Friesland en uilen luisteren in de late avond. Er wordt gewerkt aan de nest-

Tekening: Ronald Sinoo

kasten in de tuin van Boekesteijn, zoals het schoonmaken en waar nodig repareren en weer ophangen. Het is de bedoeling dat de kinderen in het voorjaar regelmatig gaan kijken of er bewoning is en van wie. Dit wordt in de groepsmap bijgehouden.

De ganzenexcursie naar Friesland vonden ze geweldig. Een flink eind rijden, al vroeg op pad, het echte vogelaarsgevoel kwam over ze, zeker toen een Friese boer zich zeer verbaasd toonde over zoveel belangstelling voor de honderden ganzen op zijn land. Hij vond het heel gewoon. Wij niet! Eén van de cursisten maakte naar aanleiding van deze excursie het volgende verslag:

WEG MET DE VOGELWERKGROEP

Op 13 november 1999 ging ik mee met een excursie en moest ik om half 6 op.

Om om 8 uur in Blaricum te zijn.

En gelukkig was ik op tijd en we gingen bij de eerste stop eten.

Toen we weer gingen rijden zagen we een groep ganzen en dat was één van de velen die we die dag zouden zien.

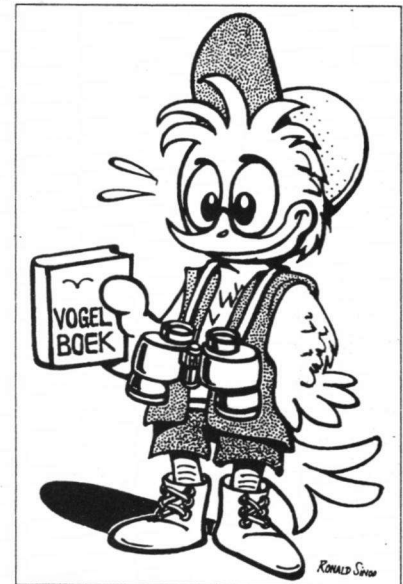
We hebben die dag zo'n 6000 ganzen gezien.

En we zijn in twee vogelhutten wezen kijken.

Bij de eerste waren niet zo veel vogels maar bij de tweede wel.

En het was een leuke dag.

De jeugdcursussen voor kinderen van 8 tot 12 jaar worden voornamelijk gegeven vanuit de hooischuur bij het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten op landgoed Boekesteijn in 's-Graveland. U hoort nog van ons!

Tekening: Ronald Sinoo

Tot slot een oproep: voor de jeugdcursus zijn wij op zoek naar een telescoop. Heeft u er één die ongebruikt in de kast staat? Neem contact met ons op (Tel.: 035-6561426).

Joël Schmitz

Gezocht: Gooise broedvogels

Na inspanningen van vele vogelaars in de broedseizoenen 1998 en 1999 zijn de meeste atlasblokken in het werkgebied van de VWG 't Gooi inmiddels geteld ten behoeve van het landelijke broedvogelonderzoek van SOVON (Veldonderzoek Nederland). In het laatste veldseizoen (het voorjaar 2000) van het Atlasproject, worden de laatste complete blokken geteld. Dit is bijvoorbeeld het geval voor atlasblok 31-18 in de omgeving van 's-Graveland en 32-22 tussen Baarn en Soest.

Op dit moment zijn alle blokken in District 10, waarvan het Gooi en omstreken deel uitmaken, geteld in de voorbije twee broedseizoenen en / of geclaimd voor 2000. Er zijn dus geen blokken meer vacant. Belangrijk voor het laatste veldseizoen is nu zoveel mogelijk aanvullende waarnemingen te verrichten, zodat de soortenlijsten, broedzekerheidscodes en eventueel schattingen op Atlasblokniveau completer worden. Vandaar dit verzoek aan de vogelaars van de VWG om hier in 2000 aandacht aan te besteden. Iedereen kan hier een bijdrage aan leveren.

Het gaat niet alleen om heel bijzondere en zeldzame soorten, maar ook om waarnemingen van zekere broedgevallen (nestbouw, voeren van pas uitgevlogen jonge vogels) of om hoge aantallen.

Organisatie

Het is moeilijk heel gericht duidelijk te maken welke aanvullingen per blok nog nodig of mogelijk zijn boven op de reeds verzamelde informatie. Een bestand met deze informatie is bij het SOVON kantoor in opbouw en groeit nog steeds. Het is niet

doenlijk daarvan op dit moment een overzicht met de tussenstand te publiceren. Daarom lijkt het mij een praktische oplossing om één contactpersoon binnen de VWG een recente uitdraai te geven van alle beschikbare informatie. Deze persoon kan per blok bekijken welke informatie reeds bekend en wat er nog aan aanvullingen mogelijk is. Ook krijgt deze persoon een stapel formulieren waarop de waarnemers hun aanvullende

waarnemingen van broedvogels kunnen vermelden.

De contactpersoon voor de VWG 't Gooi is: Piet Spoorenberg, Celebesstraat 36
3742 DD BAARN, tel.: 035-5424686
e-mail: spoor.slag@worldonline.nl

Voor verdere vragen kunt u contact opnemen met Piet. De atlas belooft een fantastisch resultaat te worden van deze gezamenlijke inspanningen.

Toine Morel, 1e Brandenburgerweg 10,
3721 MJ BILTHOVEN, tel: 030-2211479,
email: morel.vries@freeler.nl

Een echte steenuil

"Kom, laat ik de Messchaertlaan maar eens nemen" dacht ik fietzend en genietend op een vroege morgen in november tussen Huizen en Naarden. Ik gaf m'n ogen goed de kost maar op een paar kraaien na waren er zo te horen weinig vogels in de weer. Laat ik nu bijna van m'n fiets vallen van verbazing bij het plotseling ontwaren van een steenuil, doodstil gezeten op een korte dikke tak. Wat een raffinement en intelligentie; want hij zat compleet onopvallend in het verlengde van een verticaal uitsteeksel en ik prees mezelf voor m'n oplettendheid!

De matineuze wandelaarster, die ik juist gepasseerd was, bleek ook deze weg toe nemen en ik kon het natuurlijk niet laten haar te laten delen in dit wonder van de natuur; enige deskundigheid hoefde ik niet aan de dag te leggen want ze begreep zelf ook niet dat het uitje haar altijd ontgaan was terwijl ze deze route bijna dagelijks nam. Dus stonden we daar beiden tamelijk verbouwereerd in de schemering te turen en om haar nog eens meer te overtuigen leende ik haar mijn kijker, terwijl

ik zelf druk was met het maken van video-opnamen.

Intussen nam ik mij voor 's middags terug te keren met wat zwaarder geschut. U kent dat wel : een tele van wel 600 mm! Een kennis gaf ik het mirakel telefonisch door. Gewapend met een rugzak vol gewichtig optisch materieel spoedde ik mij 's middags weer naar de Messchaertlaan (nr. 8), benieuwd of het dier z'n stek trouw was gebleven. En ja hoor: het was nog steeds present. Dus stelde ik de camera met een flinke toeter op statief accuraat in, zoals het hoort, en noteerde tijd en diafragma van verschillende opnamen. Ik zocht nog eens een andere plek op, dichterbij en vanuit een andere hoek en controleerde het beeld op schaduw en tekening. Plotseling sloeg de verbouwereerdheid eerst goed toe: het was wel een steenuil, maar dan ook echt van STEEN! Op de terugweg schoten de nodige woordspelingen door m'n hoofd: ben ik nu een illusie rijker of armer? En laat een mens dan vaak denken zijn uil een valk te zijn, deze uil was met recht een valkuil!

LARS BECH

Vogels en hun luizenleven

De herfst heeft zijn intrede gedaan. Geelbruine bladeren dwarrelen op de grond. De roodborst uit het hoge noorden, die zijn zomerverblijf heeft ingeruild voor zijn winterdomicilie, laat zijn ijle liedje horen. Met de trekvogels zijn ook een deel van hun bewoners meegevoegen. Zoals de veerluizen, die ook op standvogels voorkomen. In de jaren zestig verzamelde ik vele malen een vogelringer, die zijn mistnetten in rietkragen opstelde. Nadat gevangen vogels van een voering waren voorzien, begon mijn deel van het werk. De jacht op veerluizen was geopend. Met een pincet werden ze gevangen, om vervolgens "te water" gelaten te worden in een buisje dat met alcohol was gevuld. Vogelnaam, vindplaats en datum werden op het etiket van het buisje vermeld. Aangezien ik van de ongeveer 25500 soorten veerluizen, 60 soorten vlooiën en 300 soorten teken geen verstand heb, werd de buit naar de Universiteit van Utrecht gezonden. Daar zat luizenspecialist Dr. Els van den Broek, die de vangst determineerde. Van tijd tot tijd kreeg ik een lijst toegezonden met mooi klinkende Latijnse namen van dat ongedierte.

Een ongelukkige spreekwiel verloor ik van vele teken, die aan zijn oogringen en snavel vastzaten. Tekenen bij het oog kunnen blindheid veroorzaken. Bij ons kan een beet van een teek, die met de bacterie *Borrelia burgdorfi* besmet is, de ziekte van Lyme veroorzaken. Kennis van teken viel buiten de luizencompetentie van Dr. Els, zodat die terecht kwamen bij een tekenspecialist. Verrassing: de teek was in Nederland niet bekend!

Andere vogelplagen zijn de grote platte luisvliegen, die de soortnaam *Ornithomya* dragen. Bloed is hun voedsel. Wanneer een vogel ziek is en zijn bloed niet lekker meer smaakt, gaat de luisvlieg op de wieken. Met dit vliegtuig vertrekken menigmaal parasieten, die het ook niet meer zien zitten op de vogel. Phoresy heet dit verschijnsel.

Op een dag verloor ik een porseleinhoen van vele kopluizen. Edoch, Dr. Van den Broek kende deze soort niet. Engeland moest uitkomst bieden. Daar zaten Dr. Thérèse Clay, die met Dr. Miriam Rothschild het boek: "Fleas, Flukes and Cuckoos" schreef. Maar ook in Engeland was deze luis niet bekend. Het buisje, dat vrouwelijke veerluizen bevatte, vond zijn weg naar het British Museum. "Of ik wilde proberen om mannelijke veerluizen van het porseleinhoen te vangen", luidde het verzoek van Dr. Clay. Helaas werkten de porseleinhoenen niet mee. Wel valt op, dat vogelluizen en vrouwen iets met elkaar hebben.

CARLA HOLZENSPIES

Voorjaarscursus Vogelherkenning

De voorjaarscursus Vogelherkenning van de Vogelwerkgroep start op 14 maart a.s. in de Verlosserkerk in Bussum. De cursus bestaat uit lezingen, ondersteund door dia's en een viertal excursies. In deze tijd van het jaar zullen we ons speciaal richten op het voorjaar in de natuur. Zo behandelen we nu: zang en balts, nesten en eieren, de zomergasten, de water- en de weidevogels, de roofvogels en de uilen. De cursus wordt gegeven op zes achtereenvolgende dinsdagavonden van 20.00 tot ongeveer 22.00 uur. De excursies worden in de tussentijdse weekenden gehouden en duren van 8.00 uur tot ongeveer 11.00 uur. De kosten bedragen f. 40,- voor leden van de VWG en f. 50,- voor niet-leden. Opgeven bij: A.C.L. van Klaveren van Oord, Berkenhof 3, 1241 VP Kortenhoef. Tel.: 035-6561426.

Onderzoek naar broedvogels van Vesting Naarden is vrijwel klaar

In Naarden is nogal enige commotie ontstaan vanwege plannen om een groot aantal bomen rond de Vesting Naarden te kappen. Leden van de subgroep Natuurbescherming willen in deze discussie een rol spelen, door voor de specifieke belangen van de vogels in dit gebied op te komen. Binnenkort verschijnen de resultaten van het broedvogel-

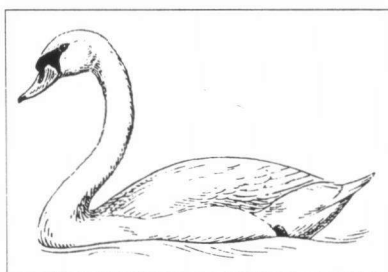
onderzoek dat leden van onze Vogelwerkgroep in de Vesting hebben verricht. Hopelijk geven de cijfers nieuwe motieven om van het kappen van bomen af te zien. In een volgende Korhaan zullen we de resultaten publiceren. Let op publicaties in de regionale media over dit onderzoek van de Vogelwerkgroep.

Let op "Groningse" knobbelzwanen met halsbanden

De Zwanenwerkgroep Avifauna Groningen doet al ruim 20 jaar populatie-onderzoek aan knobbelzwanen, waarbij vanaf 1984 broedvogels en pullen van een metalen pootring worden voorzien. Buiten het studiegebied (de provincie Groningen) worden heel weinig van deze metalen ringen afgelezen. Het is derhalve moeilijk vast te stellen welk aandeel van de vogels zich als broedvogel vestigt buiten het studiegebied. De mate van emigratie (dispersie) is belangrijk om de aantalsontwikkeling in Groningen te kunnen begrijpen.

Daarnaast heeft de afgelopen 10 jaar een verschuiving plaatsgevonden van de ruigebieden van knobbelzwanen door herstel van waterplanten. Begin jaren '90 ruiden nog veel vogels langs de Afsluitdijk aan de Friesche IJsselmeerkust en op de randmeren. De vraag is of herstel van waterplanten ook geleid heeft tot een verandering in de ruiplaatskeuze van de Groninger zwanen. Groepen knobbelzwanen kunnen landbouwschade veroorzaken. In een poging de schade te beperken wordt in de provincie Groningen gewerkt aan een gedoogbeleid. Momenteel wordt onderzoek gedaan naar de effectiviteit van dit beleid. Onderdeel van dit onderzoek is de vraagstelling hoe individuele knobbelzwanen reageren op het aanwijzen van gedooggebieden.

Om meer inzicht te krijgen in de drie genoemde vragen zullen in de nazomers van 1999 en 2000 in totaal 200 jonge knobbelzwanen, naast een metalen pootring, gemerkt worden met een gele halsband en pootring, voorzien van een individuele code. De code bestaat uit twee

Knobbelzwaan

letters, gevolgd door twee cijfers. De letters die voor dit project worden gebruikt zijn PJ en PK, er zijn echter ook nog zwanen met halsbanden van een vorig project in leven (PC, PE en PH series). Waarnemers die knobbelzwanen met halsbanden aflezen, wordt verzocht deze rechtstreeks aan ons door te geven op onderstaand adres. Wij zijn geïnteresseerd in halsbandcode, datum, plaats en Amersfoort-coördinaten., voedselkeuze, groepsgrootte, relaties met andere vogels. U wordt verzocht uw waarnemingen niet aan de ringcentrale (vogeltrekstation) te sturen. Dit geeft extra administratieve belasting en kosten.

De zwanenwerkgroep automatiseert de gegevens, geeft deze door aan de ringcentrale en draagt er zorg voor dat iedere

waarnemer persoonlijk bericht krijgt over de waargenomen vogel. Ook in Nedersachsen (Duitsland) loopt een project waarvoor knobbelzwanen worden voorzien van gele halsbanden. (AP en AY series). Deze gegevens kunnen worden gestuurd aan:

Biologische Station Haseniederung, z.Hd. Volker Blüml en Axel Degen, Klein Wittfelder Ort 51, D-49597 Rieste, Duitsland.

Zwanenwerkgroep Avifauna Groningen
P/a Jeroen Nienhuis
Lokveenweg 18, 9751 CJ Haren

Inventarisaties in 2000

Teneinde goede argumenten te hebben om de Eempolder "Oostermeent" ook in de toekomst als weidegebied te kunnen handhaven, zal dit gebied worden geïnventariseerd in het voorjaar van 2000 (coördinatoren: Dick Jonkers en Marc van Houten). Andere gebieden die als kandidaten voor een broedvogelinventarisatie werden genoemd: Tafelbergheide, Muiderberg, Naarderbos, Snip, Eemmeer, Hei achter Laapersveld, Limitische heide, IJzeren veld, Crailo, Trappenberg. Meer informatie te verkrijgen via Subgroep Avifauna (adressen achterin De Korhaan).

Kolganzen met zwarte halsband

Sinds december 1999 worden door Dick Jonkers ook in onze regio kolganzen van zwarte plastic halsbanden voorzien. Inmiddels is dat tot nu toe bij ruim 1000 kolganzen gebeurd. Op de halsband staan een letter en twee cijfers, die van boven naar beneden gelezen moeten worden.

Het ringen gebeurt in samenwerking met de Universiteit van

Osnabrück ten behoeve van een internationaal onderzoek.

De gegevens kunnen aan Dick worden doorgegeven. Hij zorgt dat ze met naam en adres van de melder worden doorgegeven. Je krijgt altijd bericht terug. Mocht je een e-mail hebben, dan kun je ook zelf rechtstreeks melden. Je gegevens moeten dan naar Kruckenbrg@aol.com.

Programma

Zondag 5 maart: Ochtend-wandelexcursie naar Einde Gooi o.l.v. Rietje Veltkamp en Jan Terlouw. Vertrek om 7.00 uur vanaf de parkeerplaats tegenover vliegveld Hilversum.

Zaterdag 18 maart: Ochtend-fietsexcursie Eempolders o.l.v. Roel Zijlstra en Piet Spoorenberg. Vertrek om 7.30 uur vanaf het nieuwe gemeentehuis aan de Laarderweg in Eemnes.

Donderdag 23 maart: Jaarlijkse Algemene Ledenvergadering, aansluitend een dialezing door de heer E.H.Stigt Thans over "Vogels van zuidelijk Afrika".

Erik-Hans is lid van onze vogelwerkgroep en een enthousiast amateur vogelfotograaf. Hij heeft eerder verslag gedaan van zijn vogelreizen door oost- en zuidelijk Afrika. Zijn recente reizen waren naar Malawi, Zambia en Namibië. De vogelrijkdom van Afrika is onuitputtelijk. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk. Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 25 maart: Jaarlijkse Flevogelaarsdag, georganiseerd door de SWAF.

De dag zal plaatsvinden in de Rode Schuur, Dasselaarsweg 29 te Zeewolde. Het programma begint om 10,00 uur met een kop koffie en zal duren tot ca. 16.00 uur. In de ochtenduren staan een aantal lezingen en presentaties centraal; in de middag zal, onder begeleiding van Staatsbosbeheer en leden van de VWG-Oriolus een bezoek worden gebracht aan het gebied "de Stille kern". De SWAF is de Stichting Werkgroep Avifauna Flevoland (in oprichting) die zich de coördinatie en stimulering van vogelonderzoek en -bescherming in de provincie Flevoland ten doel stelt.

Zondag 2 april: Ochtend- wandelexcursie naar Bikbergen en IJzerenveld o.l.v. Frank v.d. Weijer, Bertus v.d. Brink, Jeanette de Dreu en Dick Jonkers.

Vertrek om 6.30 uur vanaf de parkeerplaats van restaurant "De Goede Gooier" aan de Crailoseweg tegenover de Trappenberg.

Zondag 16 april: Vroege Vogelwandeling met de Boswachter rondom kasteel Groeneveld. Dit betreft een openbare excursie. Vertrek vanaf kasteel Groeneveld in Baarn om 5.30 uur.

Donderdag 27 april: Lezing door de heer O. Doorn over roeken in een kolonie.

Oscar Doorn is beeldend kunstenaar en amateur vogelaar. Hij heeft vroeger veel ringonderzoek gedaan. Momenteel bereidt hij een roekenexpositie/presentatie voor in het Groninger Natuur Museum. Vanuit een schuilhut 8 meter hoog heeft hij langdurig observaties gedaan naar het gedrag van een roekenkolonie in de uiterwaarden van de IJssel. De lezing wordt gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Vrijdag, Zaterdag, Zondag 12-13-14 mei: Zelfverzorgings-kampeerevenement Zuid Limburg. We kamperen op de camping Oosterberg in Epen. De excursies starten op vrijdagochtend 12 mei om 10.00 uur en eindigen zondag 14 mei in de loop van de middag.

Aanmelding is mogelijk tot uiterlijk 1 april en dient schriftelijk te geschieden bij Joke van Velsen. De kosten bedragen f50,- per deelnemer en dienen uiterlijk 10 april bijgeschreven te zijn op rekening van de VWG (penningmeester VWG Het Gooi, postgiro 2529179, onder vermelding van "Epen 2000") of contant afgerekend bij Joke van Velsen. U krijgt dan ongeveer 2 weken voor aanvang een convocatie toegestuurd. Latere aanmeldingen zullen niet meer in behandeling genomen worden.

Zaterdag 27 mei: Open dag Vogelasiel het Gooi. Bij het vogelasiel aan de Burg. Visserlaan 1 in Naarden, van 10.00 tot 17.00 uur.

Zondag 28 mei: Ochtend-vaarexcursie Naardermeer o.l.v. Johan van Galen Last. Vertrek om 4.30 uur vanaf De Visserij aan de Meerkade. Aanmelding is mogelijk tot uiterlijk 1 mei bij Joke van Velsen. De kosten bedragen f 15.—per deelnemer en dienen uiterlijk 14 mei bijgeschreven te zijn op de rekening van VWG (Penningmeester VWG Het Gooi, postgiro 2529179, onder vermelding van "vaarexcursie") of

contant afgerekend bij Joke van Velsen. Het maximum aantal deelnemers is 30. Een anti-muggen-middeltje meenemen is raadzaam.

Donderdag 15 juni: Avond-uilenexcursie in het Baarnse Bos o.l.v. Piet Spoorenberg. Vertrek om 21.30 uur vanaf de parkeerplaats van de Algemene Begraafplaats aan de Wijkampstraat in Baarn.

Zondag 18 juni: Dag-excursie naar het Harderbos o.l.v. Rob Koetsier en Roel Zijlstra. Vertrek om 4.45 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum.

Zondag 9 juli: Dag-fietsexcursie door het Gooi o.l.v. Roel Zijlstra, Marijn Prins en Jeanette de Dreu. Vertrek om 6.00 uur vanaf Anna's Hoeve in Hilversum.

Zaterdag 9 september: Excursie naar de Lepelaarsplassen bij Almere. Vertrek om 6.30 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum.

Dinsdag 12 september: Najaarsvergadering subgroep Avifauna. Op Eemeroord, Baarn. Aanvang 20.00 uur.

Vrijdag, zaterdag, zondag 22-23-24 september: Najaarsweekend Ameland. Schriftelijk aanmelden voor 1 juli bij Joke van Velsen. In tegenstelling tot hetgeen altijd gebruikelijk was kunt u nu reeds in de loop van vrijdagochtend naar het eiland gaan.

Zondag 15 oktober: Lange ochtend-wandeleexcursie Vijfhoek bij Muiden (PEN-eiland) o.l.v. Ricardo van Dijk. Vertrek om 7.30 uur vanaf de carpoolplaats bij de afslag Muiden/Weesp van de A1. Brood en drinken meenemen.

Zaterdag 28 oktober: Ochtend-wandeleexcursie naar het Laarder Wasmeer o.l.v. Bertus van de Brink. Vertrek om 8.30 uur bij het toegangshek aan de Meerweg in Hilversum.

Zondag 12 november: Ochtend-wandeleexcursie Ankeveense plassen (Bergse pad en Dammerkade) o.l.v. Fred van Klaveren en Yolande Bosman. Vertrek om 8.30 uur vanaf het parkeerterrein bij de R.K. kerk te Ankeveen.

Zaterdag 25 november: Dag-auto/wandeleexcursie naar de Hondsbosse Zeewering en De Putten o.l.v. (waarschijnlijk) Hans van Oosterhout en Erik Lam. Vertrek om 8.00 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum.

Zondag 10 december: Ochtend auto/wandeleexcursie in de Eempolders, Eemmeer en polder Arkemheen o.l.v. Nico Klippel en Piet Spoorenberg. Vertrek om 10.00 uur vanaf het nieuwe gemeentehuis aan de Laarderweg in Eemnes.

Zondag 21 januari: dag-autoexcursie rondje Schouwen-Duiveland o.l.v. Dick Jonkers.

Het voorjaarsweekend in 2001 wordt weer een kampeerweekend aan het Lauwersmeer.

Excursies binnen ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies buiten ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum. Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meerijden. Mocht u willen deelnemen aan een bepaalde excursie binnen ons werkgebied, maar ondervindt u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u b.v. niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in de Korhaan), Geprobeerd zal dan worden een passende oplossing voor u te vinden.

Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies voor de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden administratiekosten in rekening gebracht. Als u later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald.

Voor de goede orde wijzen wij erop dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de VWG. U wordt dringend verzocht naar deze excursies geen kleine kinderen en geen honden mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

MW J BOSSELAAR	ELLERTSVELD 22	1274 KD	HUIZEN	035	5260160
MW N BOUWHUIJZEN	MEERKOETLAAN 45	3645 JJ	VINKEVEEN	0297	261982
A DENKERS	SOESTDIJKERSTRAATWG 131	1213 VX	HILVERSUM	035	6837354
J VAN DOORN	NES VAN MEERKERKLAAN 21	1241 AA	KORTENHOEF	035	6562303
A KEMPER	PRINSES MARIELAAN 2A	3743 JA	BAARN	035	5417771
MW J LANGERAK	DARJA COLLINSTRAAT 6	1326 TL	ALMERE	036	5231216
MW G LOUWEN	DUIVENKAMP 573	3607 BM	MAARSEN		
MW H VAN DE PLOEG	MUNNIKPLAAT 10	1274 EW	HUIZEN	035	5267063
J VAN DER POEL	ABRI 22	1411 GJ	NAARDEN	035	6946441
G RAPATI	HEEMSKERKLAAN 2	1412 CJ	NAARDEN	035	6945474
MW R RAPATI	HEEMSKERKLAAN 2	1412 CJ	NAARDEN	035	6945474
MW J VAN SCHAIK	KARPERWEG 9	8221 RB	LELYSTAD	0320	221725
MW C SCHOPMAN	BAAMBRUGSE ZUWE 141 H	3645 AE	VINKEVEEN	0294	291283
MW E SPIT	J.B.HUURMANLAAN 13	1403 SL	BUSSUM	035	6921933
MW C URIOT	A. VAN OSTADELN 58	1181 WZ	AMSTELVEEN	020	6474704
MW F VAN VLIET	GANSOORDSTRAAT 22	1411 RJ	NAARDEN	035	6941132
J WESTERHOFF	DRAAILIER 45	3766 EP	SOEST	035	6020510

Adreswijzigingen

H DWARS	A.M.G.SCHMIDTWG 147	1321 JD	ALMERE	036	5468186
G J J KNOET	ANJERHOF 8	1338 TP	ALMERE	036	5372545

Overleden

J J FRIESWIJK	G TERBORGSTRT 51-III	1071 TL	AMSTERDAM	020	6717492
T K HUIZINGA	GOOIS ERF 100	1276 KP	HUIZEN	035	5253029

Bedankt

M CASANDER	'S-GRAVESANDELAAN 5	1222 SX	HILVERSUM	035	6833316
B VD ELSKEN	OUVERTURE 12	1312 ST	ALMERE	036	5365163
MW A A M PRONK	KONINGINNEWEG 27	1241 CT	KORTENHOEF	035	6564917
MW V ROOS	RIGELSTRAAT 123	1223 AS	HILVERSUM	035	6857471
MW F A SCHOONEWELLE	LARENSEWEG 157-FL19	1221 CL	HILVERSUM	035	6292705
MW A VOORHAAR-VERBAAN	LIJNBAAN 27	3421 JG	OUDEWATER	034	8565927
H WELCH	VELDHEIMERLAAN 32	1402 LD	BUSSUM	035	6933682
J M ZEEUW-DE WESTERS	J ISRAELSLAAN 24	1401 CR	BUSSUM	035	6917011

Ontvangen Literatuur

Samenstelling: Linda Willemstein

Genoemde artikelen zijn slechts een selectie en vormen niet de complete inhoudsopgave.

Argus, Kwartaaltijdschrift van de Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 24 no 3-4, december 1999.

Boomblad, IBN-DLO, jrg 11 no 6, december 1999.

De DompHoorn, Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden, jrg 33 no 4, december 1999: De koperwiek en kramsvogel.

Dutch Birding, Dutch Birding Association, jrg 21 no 5, 1999: Identification of adult male yellow wagtails in winter plumage in western Europe - Grijskoppurperkoet te Schuddebeurs in winter 1988/89 - Eerste Nederlandse broedgeval van koereiger in De Wieden in 1998 - Slangenarenden op Hoge Veluwe in zomers van 1996-97.

Ficedula, Tijdschrift van Twentse VWG, jrg 28 no 4, december 1999.

Fits, VWG Zuid-Kennemerland, jrg 35 no 3, 1999: Ruiende knobbelzwanen in het Noordzeekanaal tussen IJmuiden en Amsterdam, aantallen in de periode 1989-99.

Idem, jrg 35 no 4, 1999.

De Graspieper, Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN), jrg 19 no 3, december 1999: Rotganzen op Wieringen - Gierzwaluwen in de Zaanstreek - De steenuil in Noord-Holland - Jagers in de Nederlandse kustwateren.

De Grauwe Gans, St.Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland, jrg 15 no 3, november 1999.

IJsselmeerberichten, Vereniging tot behoud van het IJsselmeer, no 3, 1999.

De Kleef, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 23 no 4, 1999.

Knipselkrant, Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 5, november 1999.

De Korhaan, Ver. voor Vogel- en Natuurstudie De Wielewaal, afd. De Noorderkempen, jrg 28 no 1, januari 2000: De huismus.

De Kruisbek, Vogelwacht Utrecht, jrg 42 no 5, november 1999: Knobbelzwanen met halsbanden - Over witte giervalken - Bonte kraai steeds zeldzamer in Utrecht.

Meerkoet, Natuur en Milieufederatie Wierhaven, no 4, 1999: Hoeveel perspec-

tief heeft de grauwe kiekendief als Nederlandse broedvogel - Slaaptrek van zwarte sterns.

Mens en Natuur, IVN Vereniging voor natuur- en milieueducatie, jrg 50 no 4, winter 1999.

Natuurbehoud, Vereniging Natuurmonumenten, jrg 30, november 1999: Ekster in de beklagdenbank.

Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 23 no 10, december 1999.

NatuurNabij, IVN Eemland, jrg 27 no 5, december 1999.

De Nieuwsbrief steenuilen, Steenuilen Overleg Nederland, no 3, december 1999: Enkele voorlopige resultaten van het ecotoxicologisch onderzoek aan de steenuil in de Gelderse Poort en de Achterhoek.

NME Magazine, Stichting Regionaal Natuur- en Milieu-Educatie centrum voor het Gooi en omstreken.

Noordhollands Landschap, Stichting Het Noordhollands Landschap, jrg 26 no 4, november 1999.

Onze Waard, Natuur- en Vogelwacht De Alblaswaard, jrg 30 no 3, herfst 1999.

Politie Dier en Milieu, Vereniging Politie dieren en milieubescherming, jrg 74 no 4, december 1999.

SOVON Nieuws, jrg 12 no 4, december 1999: Zeldzame broedvogels in 1999.

De Takkelling, Werkgroep Roofvogels Nederland, jrg 7 no 3, 1999: Aantalsontwikkelingen van overwinterende roofvogels in Nederland in 1980-97 - De reactie van roofvogels en andere dieren op de zonsverduistering.

De Tringlaan, Vogelwerkgroep Schagen e.o., jrg 22 no 5, december 1999.

Vanellus, Bond van Friese Vogelbeschermingswachten, jrg 52 no 6, 1999.

Van Nature, Nieuws van Vereniging Natuurmonumenten, jrg 9 no 11, november 1999.

Idem, jrg 9 no 12, december 1999.

Veld- en Vitrine, Mededelingen van het Fries Natuurmuseum, no 142, oktober 1999.

Het Vogeljaar, Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming, jrg 47 no 6, december 1999: Opportunisme van ganzen bij keuze voedselterreinen - Overwinterende lepelaars langs de Atlantische kusten, ten noorden van de Sahara.

Idem, jrg 47 no 5, oktober 1999: Waarvoor vestigde de buizerd zich pas rond 1980 (weer) als broedvogel in Noord- en Zuid-Holland? - Hoe verhoudt zich de jaarlijkse reproductie van kuikens van de waterral tot het voedselaanbod in het water? - Het broedseizoen 1998 van de purperreiger in Nederland.

Vogels, Tijdschrift over vogels en vogelbescherming, jrg 19 no 6, november/december 1999: Vogels tellen is vogels beschermen - De gaai, een schuwe bosvogel vermeerft.

Vogelnieuws, Vogelbescherming Nederland i.s.m. de Kerkuilen werkgroep Nederland, jrg 12, no 5, 1999: Thema-nummer Wetlands.

Vrienden van het Gool, jrg 1999 no 4.

Veldwaarnemingen

Samenstelling: Peter Vos

DODAARS

- 27.10.99 2 exx. Landgoederen Naarden, fouragerend. S. & A. VISSER.
28.12.99 1 ex. Uitwatering Naardermeer. Nieuwe Keverdijkse Polder. P.VOS.
03.12.99 4 exx. Vijfhoek, Muiden. F.DERRIKS.

AALSCHOLVER

- 14.01.00 1 ex. Aetsveldsepolder, Weesp, bij A'dam-Rijnkanaal, volledig uitgekleurd in broedkleed. (Midwintertelling). P.VOS.

ROERDOMP

- 07.10.99 1 ex. Vuntusplas Loosdrecht. A.VERMEULE.
07.11.99 2 exx. Meerkade Naardermeer R.v.DIJK.
17.01.00 2 exx. Naardermeer. J.VERKERKE.
07.02.00 1 ex. ten W. v. Kruitfabriek, Muiden. J.vd.Belt

HEILIGE IBIS

- 05.09.99 1 ex. Gooierhoofd Huizen. Overvliegend in N.ri. R.v.BEUSEKOM.

GROTE ZILVERREIGER

- 19.09.99 1 ex. tot max 6 exx. (fouragerend) op 14.01.00. Plas/dras, Bovenmeent Hilversum + Nieuwe Keverdijkse Polder, Weesp. (17 meldingen)
18.12.99 1 ex. Eemnesservaart Eemnes, Vloog weg richting Eemnes. F.DURING.
31.12.99 1 ex. Noordpolder te Veld, Eemnes. A.HEIJNE.

OOIEVAAR

- 20.10.99 1 ex. Egelshoek/Tienhovens kanaal. Fouragerend en rustend. A.VERMEULE.
30.11.99 1 ex. Nederhorst den Berg. Fouragerend in weiland. Meerhoek, nabij Randweg (ook op 08.12.99). P.VOS.
01.01.00 2 exx. Rustend op lichtmasten op de Middenweg in Nederhorst den Berg. R+S. REINACKER.

LEPELAAR

- 09.10.99 1 ex. Bovenmeent Hilversum, fouragerend op stekelbaarsjes. F.DERRIKS.

KNOBBELZWAAN

- 14.01.00 4 exx. dood, draadslachtoffers, meeste aangevreten door vossen. (Voorzichtige schatting, ca 30 exx.jaarlijks alhier). Bovenmeent, Hilversum + Nieuwe Keverdijkse Polder, Weesp. P.VOS.

KLEINE ZWAAN

- 17.10.99 22 exx. Overvliegend in W.ri. Noordwal, Huizen. R.v.BEUSEKOM.
07.11.99 100 exx. Maatpolder. SPOORENBERG.
10.01.00 83 exx. Bloemendaler Polder, Weesp. J.v.GALEN-LAST.

INDISCHE GANS

- 20.11.99 1 ex. Noordpolder te Veld Eemnes. SPOORENBERG.
12.12.99 1 ex. Noordpolder te Veld Eemnes. F.LEURS.

WILDE ZWAAN

28.11.99 2 exx. Nieuwe Keverdijkse Polder. F.DERRIKS.

BRANDGANS

28.11.99 60 exx. Vijfhoek, Muiden. F.DERRIKS/S.v.DIJK, ea.

NIJLGANS

08.10.99 151 exx. Visdieveneiland Eemmeer. D.JONKERS.
13.11.99 7 exx. Fouragerend, Bovenmeent Hilversum. L+J.HARTOG.
15.01.99 26 exx. Fouragerend Hilversumse Meent. P.SCHUT.

PIJLSTAART

03.10.99 23 exx. Gooimeer, Naarden. A.DRIESSEN.

SMIENT

09.01.00 5000 Eemmeer. P.SPOORENBERG

KROONEEND

09.01.00 1 ex. (m) Naarden vesting, achter Vogelasiel. R.v.DIJK/G.BIESHAAR.
17.01.00 2 exx. Naardermeer. J.VERKERKE.

WITOOGGEEND

17.10.99 1 ex. St. Ankeveense plassen, Bergsepad, tussen kuifeenden en meerkoeten (gefotografeerd). F.vd.WEIJER.

EIDEREEND

28.01.00 2 exx. Vijfhoek, Muiden. F.DERRIKS/S.v.DIJK ea.

BRILDUIKER

26.11.99 81 exx. Gooimeer. F.DERRIKS.
09.01.00 8 exx. Gooimeer, voor Aalberg. A.HUIZENGA.

MIDDELSTE ZAAGBEK

05.12.99 2 exx. IJmeer, Vijfhoek, Muiden. F.DERRIKS.
17.01.00 7 exx. Naardermeer. J.VERKERKE.

NONNETJE

23.01.00 5 exx. Bovenmeent Hilversum. F.WILMS-S.

BRUINE KIEKENDIEF

18.11.99 1 ex. Observatiehut, Naardermeer, fouragerend in het riet. F.DERRIKS.
25.11.99 1 ex. Bovenmeent Hilversum, Fouragerend. A.J.BOS.

BLAUWE KIEKENDIEF

23.10.99 1 ex. Jagend, laag boven Blaricummerheide. A.+S. VIS-SER.
10.11.99 1 ex. (v). Observatiehut, Bovenmeent Hilversum.

A.VERMEULE/R.SINOO/
F.DERRIKS.

13.11.99 1 ex. Gooimeerkust Oud Naarden. D.JONKERS.
14.11.99 1 ex. Oostermeent. SPOORENBERG.
17.11.99 1 ex. Egelshoek, Hilversum. D.JONKERS.
21.11.99 1 ex. Loenderveenseplas. Excursie VWG.
05.12.99 1 ex. Zuidpolder te Veld Eemnes. SPOORENBERG.
18.12.99 1 ex. Noordpolder te Veld Eemnes. D.JONKERS.
21.12.99 1 ex. Bovenmeent Hilversum. P.VOS.
02.01.00 1 ex. Polder De Haar. D.BUITENHUIS ea.
27.01.00 1 ex. Zuidpolder te Veld, Eemnes. D.JONKERS.

SMELLEKEN

10.11.99 1 ex. Laag overvliegend langs observatiehut, Bovenmeent Hilversum. R.SINOO/
F.DERRIKS
11.11.99 1 ex. Bovenmeent Hilversum. A.VERMEULE/N.DWARS.
16.11.99 1 ex. Stichtse Kade, Ankeveen. Laag overvliegend in NO ri. L.HARTOG.
25.12.99 1 ex. Groene Oostermeent Blaricum. D.JONKERS.
01.01.00 1 ex. Noordpolder te Veld, Eemnes. H.SEVINCK/ H. de ROOIJ.

BOOMVALK

1999 1 paartje, heeft gebroed in populierenring bij Solvay Duphar, Weesp. R.VLEK.

SLECHTVALK

12.09.99 1 ex. Bilderdijklaan, Hilversum, overvliegend in Z.ri. M.PRINS.
23.12.99 1 ex. Vloog vanaf Gooimeer naar een groep meeuwen, sloeg 1 meeuw. Noordpolder te Veld, Eemnes. T.HILHORST
16.01.00 1 ex. fouragerend en wegvliegend in Z. ri. Noordpolder te Veld, Eemnes. D.JONKERS.

SPERWER

01.12.99 1 ex. Vloog met merel in de klauwen, Cort v. der Lindenlaan, Naarden. F.DERRIKS.

BUIZERD

17.10.99 16 exx. Oostermeent Blaricum.(trek). D.JONKERS.
28.11.99 1 ex. Fouragerend op dode zwaan (draadslachtoffer). Werd belaagd door zwarte kraaien. polder Beoosten Muiden. F.DERRIKS/ea.
27.12.99 1 ex. A1 Zuidpolder te Veld (verkeersslachtoffer). D.JONKERS.

02.01.00 4 exx. Polder De Haar. H.SEVINK ea.
02.01.00 15 exx. Eempolders. H.de ROOY ea.

RUIGPOOTBUIZERD

16.10.99 1 ex. Zanderij Hilversum. D.JONKERS.

VISAREND

12.10.99 1 ex. Kortenhoefse Plassen. R.v.VEEN.
19.10.99 1 ex. (biddend), Laarder Waasmeer. A.VERMEULE.
24.10.99 1 ex. Egelshoek, Tienhovens kanaal. A.VERMEULE
07.11.99 1 ex. Stichts Ankeveense plas. geringd om rechterpoot. R.v.DIJK/M.PRINS.
17.01.00 2 exx. Naardermeer. J.VERKERKE.

TORENVALK

02.01.00 4 exx. Polder De Haar. Bij elkaar rond 2 boerderijen, 1 ex. geringd gevangen. D.BUITENHUIS ea.
02.01.00 8 exx. Eempolders. F.LEURS ea.

ROODPOOTVALK

24.08.99 1 ex. Wolfskamer, Huizen. juv. Overvliegend in ZW ri. fouragerend op insecten. R.v.-BEUSEKOM.

FAZANT

05.09.99 5 exx. Bovenmeent Hilversum. M.PRINS.
08.09.99 5 exx. (juv.) sinds 30/7 aanwezig, zeer tam, (uitgezet?). Fouragerend langs slootkant, ri. Weesp. Bovenmeent Hilversum. P.VOS.

PATRIJS

20.12.99 1 ex. Noordpolder te Veld. D.JONKERS.

WATERRAL

21.11.99 8 exx. Loenderveense plas. SPOORENBERG ea.

GOUDPLEVIER

31.08.99 30 exx. Noordwal, Huizen, overvliegend in ZW ri. R.v.-BEUSEKOM.
07.11.99 700 exx. Maatpolder Eemnes. SPOORENBERG.
02.12.99 395 exx. Zuidpolder te Veld. N.DWARS ea.
27.12.99 500 exx. Noordpolder te Veld, Eemnes. F.LEURS.

ZILVERPLEVIER

31.08.99 1 ex. Noordwal, Huizen, overvliegend. ZW.ri. R.v.-BEUSEKOM.

KIEVIT

26.11.99 2400 exx. Rustend op zandplaten in Gooimeer, thv A1, F.DERRIKS.

GESTREEPTE STRANDLOPER

19.09.99 3 exx. Keverdijkse/Overscheense Polder, Naarden. J.GORGELS ea.

BONTE STRANDLOPER

16.10.99 14 exx. Noordpolder te Veld, Eemnes. D.JONKERS.
27.12.99 5 exx. Noordpolder te Veld. F.LEURS.

KEMPHAAN

01.02.00 6 exx.(V.) Maatpolder, Eemnes. G.v.LOENEN.

WATERSNIP

07.11.99 8 exx. Zuiderheide Hilversum, opgejaagd door loslopende honden. D.JONKERS.
02.01.00 3 exx. (minimaal) (kontaktroep in donker). Bussumer Heide. P.VOS.

HOUTSNIP

07.11.99 1 ex. Landgoed Bantam . Open wegvliegend in N.ri. M.PRINS
21.11.99 1 ex. Loenderveense plas. Excursie VWG.
19.12.99 1 ex. Bussumerheide, vloog in duister uit dennenbosje, ri. Sportvallei Craiko. P.VOS.

GRUTTO

01.02.00 1 ex. Nog in winterkleed, hinkend op 1 poot, ging voortdurend zitten (gewond?). Maatpolder, Eemnes. G.v.LOENEN.

WITGATJE

10.11.99 2 ex. Fouragerend. observatiehut, Bovenmeent Hilversum. A.VERMEULE/F.DERRIKS.

BOSRUITER.

05.09.99 5 exx. Baggerdepots, Naardermeer, fouragerend. M.PRINS.

DWERMEEUW

26.11.99 2 exx. Gooimeer, thv A1, rustend op zandplaat. F.DERRIKS.

REUZENSTERN

22.08.99 3 exx. 1 ad. en 2 juv. Gooierhoofd, Huizen. R.v.BEUSEKOM.
23.08.99 2 exx., 1 ad. en 1 juv., vlogen over de bebouwde kom van Huizen in een maanlichte nacht. R.v.BEUSEKOM.

TURKSE TORTEL

06.09.99 1 ex. Station Hilversum, 21.45 uur. M.PRINS.

KERKUIL

17.07.99 Broedgeval in boerderij op H'sumse Meent. 5 jongen uitgevlogen. D.LAOUT ea.

21.11.99 1 ex. Vloog naar buiten door kijkgat van observatiehut aan de Meerkade, Naardermeer. (geen vaste roestplaats). O.WILDSCHUT.

05.12.99 1 ex. A6 Muiderberg, Verkeersslachtoffer. P.SCHOLTEN.

20.01.00 1 ex. Vloog op met prooi vanuit gras langs Vechtoever, 's-Gravelandseweg, Weesp, nabij Fort Uitermeer. P. VOS.

RANSUIL

1999 1 paar. Broedgeval, Bloemendaler polder Weesp. R.VLEK.

IJSVOGEL

07.11.99 2 exx Meerkade, observatiehut, Naardermeer. /R.v.DIJK

08.11.99 1 ex. Naarden Vesting.

A.PLOMP

21.11.99 1 ex. Loenderveense plas. SPOORENBERG ea.

28.11.99 1 ex. Vijfhoek, Muiden.F.DERRIKS/S.v.DIJK ea.

05.12.99 1 ex. Naarden Vesting, Noord. G.BIESHAAR.

28.12.99 1 ex. Weesp, Papelaan(!), (ijsbedekking). J.v.GALEN-LAST.

15.01.00 1 ex. Eem/haven bij sluisje, ongestoord en mooi te observeren. T.HILHORST.

17.01.00 3 exx. Naardermeer. J.VERKERKE.

19.01.00 1 ex. In berkenboom achter in eigen tuin, boven sloot, Bijvanck, Blaricum. B.WILDSCHUT.

DRAAIHALS

05.09.99 1 ex. Gooierhoofd, Huizen. R.v.BEUSEKOM.

KLEINE BONTE SPECHT.

12.09.99 1 ex. Station Hilversum Sportpark. M.PRINS.

02.11.99 1 ex. in tuin, V.Wulfenlaan, Laren. G.BIESHAAR.

20.11.99 1 ex. Laarder Wasmeer. B.DWARS.

18.12.99 1 ex. Muiden Buitendijks to Krijgsman. N.ZIJLMANS.

08.01.00 1 ex. Koggewagen, Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.

13.01.00 1 ex. Labradorstroom, Huizen. A.DRIESEN.

ZWARTE SPECHT

21.11.99 1 ex. Oud Naarden Vogelringgroep.

BOERENZWALUW

13.10.99 7 exx. Meentweg Eemnes. (Laatste najaarwaarneming?). E.D. de LEEUW.

DUINPIEPER

13.10.99 1 ex. Oud Naarden Naarden. D.JONKERS.

WATERPIEPER

11.11.99 50 exx. Bovenmeent Hilversum. A.VERMEULE/N.DWARS.

14.11.99 50 exx. Opvliegend uit riet en struiken. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS

GROTE GELE KWIKSTAART

12.09.99 1 ex. Bouwterrein Arenapark, Hilversum. M.PRINS.

16.10.99 2 exx. Zanderij Hilversum. D.JONKERS.

24.10.99 1 ex. jachthaven Huizen, rondvliegend. M.PRINS.

03.11.99 1 ex. Laarder Wasmeer. (Zeer laag waterpeil in plas C). N.DWARS.

WITTE KWIKSTAART

20.12.99 2 exx. Al weken overwinterend. Maatpolder, Eemnes. D.JONKERS.

04.01.00 20 exx. Fouragerend met waterpiepers in drasgebied. Bovenmeent Hilversum. P.VOS.

PESTVOGEL

28.11.99 11 exx. Fouragerend op ligusterbessen. Absoluut niet schuw, tot 3 meter te benaderen. C. v. der Lindenlaan, Naarden. F.DERRIKS/G.LEMMEN.

ZWARTE ROODSTAART

12.09.99 10 exx., fouragerend. Bouwterrein, Arenapark, Hilversum. M.PRINS.

15.10.99 3 exx. Oostermeent, Huizen. R.v.BEUSEKOM.

PAAPJE

24.08.99 3 exx. Tafelbergheide, Huizen. R.v.BEUSEKOM.

26.09.99 4 exx. Stichtse Brug, Huizen. R.v.BEUSEKOM.

ROOBBORSTTAPUIT

12.09.99 2 exx. Laapersheide Hilversum. M.PRINS.

19.09.99 2 exx. Bovenmeent Hilversum. B.v.POELGEEST.

24.10.99 3 exx. Kalkvoerterein, Huizen. M.PRINS.

TAPUIT

05.09.99 2 exx. Bovenmeent, Hilversum. M.PRINS.

12.09.99 1 ex. Bouwterrein Arenapark Hilversum. /PRINS.

19.09.99 1 ex. Bovenmeent Hilversum. B.v.POELGEEST.

- 08.10.99 1 ex. Oostermeent, Blaricum.
D.JONKERS.
15.10.99 1 ex. (Laatste "Gooi-
waarneming" dit jaar?). Ooster-
meent, Huizen.
R.v.BEUSEKOM.

BONTE TAPUIT

- 25.10.99 1 ex. Pier Huizen. Betrof een
Vr.Bonte Tapuit (Oenanthe
Pleschanka), een Aziatische
soort. Vogel was circa ander-
half uur aanwezig. Fourageerde
als een vliegenvanger. Eerste
waarneming voor 't Gooi en de
zevende voor Nederland. (med.
R.v.BEUSEKOM). T.MOREL/
R.v.BEUSEKOM.

GROTE LIJSTER

- 24.01.00 4 exx. Zandafgraving, Oud
Huizenweg, (Naarden).
A.HUIZENGA.

ZANGLIJSTER

- 24.01.00 2 exx. Zandafgraving, Oud
Huizenweg, (Naarden). A.
HUIZENGA.

ZWARTKOP

- 06.01.00 1 ex. Waterpad, Bijvanck,
Blaricum. B.WILDSCHUT.

TJIFTJAF

- 10.10.99 3 exx. Oude Haven, Huizen.
M.PRINS.
28.12.99 1 ex. Noordwal, Huizen.
R.v.BEUSEKOM.

FITIS

- 29.09.99 1 ex. Gooierhoofd, Huizen.
(Laatste Gooiwaarneming dit
jaar?). R.v.BEUSEKOM.

SPOTVOGEL

- 28.08.99 1 ex. Noordwal, Huizen.
R.v.BEUSEKOM.

BUIDELMEES

- 19.09.99 1 ex. Gooimeerkust, Oud Naar-
den. Vogelringgroep.
29.09.99 5 exx. Gooierhoofd, Huizen.
R.v.BEUSEKOM.

KUIFMEEES

- 22.11.99 2 exx. Bussum 't Spiegel.
Fourageerden op netje met
noten. A. & S.VISSER.

KLAPEKSTER

- 20.10.99 1 ex. Hoorneboegse Heide,
Hilversum. M.PRINS.
07.11.99 1 ex. Dammerkade, Ankeveen.
M.PRINS & R.v.DIJK.
20.11.99 1 ex. Laarder Wasmêr.
N.+B.DWARS.
20.12.99 1 ex. Horstermeerpolder,
Nederhorst den Berg, nabij
Radiostation. Fouragerend

vanaf meidoorn naar insect op
de grond. P.VOS

- 27.12.99 1 ex. Limitische heide Huizen.
Fouragerend en ver-der trek-
kend via Nieuwe Bussumer
heide, Z.ri. Bikbergen. P.VOS.

BONTE KRAAI

- 13.11.99 1 ex. Bovenmeent Hilversum.
L.& J.HARTOG.
14.11.99 7 exx. Noordpolder te Veld,
Eemnes. F.LEURS.

HUISMUS

- 14.10.99 175 exx. Kortenhoefsedijk/Kerk-
laan, Kortenhoef. B.DWARS.

RINGMUS

- 28.12.99 31 exx. Z. Waterzuivering Hui-
zen. R.HUIZENGA.
30.12.99 40 exx. In tuin, Rietmeent
Hilversum. P.SCHUT.

KEEP

- 12.11.99 18 exx. Goyergracht, Blaricum.
G.BIESHAAR

BARMSIJS

- 13.11.99 1 ex. Oud Naarden, Naarden.
D.JONKERS.

KRUISBEK

- 28.08.99 1 ex. Overvliëgend in O.ri.
Noordwal, Huizen.
R.v.BEUSEKOM.
25.09.99 2 exx. Oud Naarden, Naarden.
VogelRingGroep.
16.10.99 6 exx. Zanderij, Hilversum.
D.JONKERS.
16.10.99 9 exx. Tafelbergheide, Huizen.
R.v.BEUSEKOM.
13.11.99 3 exx. Oud Naarden, Naarden.
D.JONKERS.

APPELVINK

- 12.09.99 2 exx. Bilderdijklaan, Hilversum.
M.PRINS.
13.10.99 5 exx. Noordwal, Huizen, ver-
bleven van 1/10 tot 20/10 al-
daar met minimaal 1 ex. en
max. 5 exx. R.v.BEUSEKOM.
17.11.99 1 ex. Fourageerden op zaden
en knoppen van Esdoorn.
Zevenenderdrift, Laren.
G.BIESHAAR.
26.12.99 4 exx. Barbiersweg, Laren,
fouragerend in boomknoppen.
I.HILHORST.
27.12.99 12 exx. Noordwal, Huizen.
R.v.BEUSEKOM.

GOUDVINK

- 20.11.99 1 ex. op Berkenzaadjes,
Hamdorffaan, Laren. G. BIES-
HAAR.
23.11.99 3 exx. Laegieskamp, Naarden.
F.DERRIKS.
25.11.99 1 ex. Bussum, Spieghele, drin-
kend uit vijver in achtertuin.
P.VOS.

- 27.11.99 2 exx. Op zaden in Esdoorn.
Tuin, Zevenenderdrift, Laren.
G.BIESHAAR.
02.12.99 2 exx. Gijsbrecht, Hilversum.
F.LEURS.
05.12.99 2 exx. Naarden-Vesting.
G.BIESHAAR.
12.12.99 2 exx. Meerkade, Naardermeer.
R.v.DIJK.

IJSGORS

- 08.10.99 1 ex. Oostermeent, Blaricum.
D.JONKERS

HALSBANDPARKIET

- 13.11.99 6 exx. Botermesserstraat
Weesp. G.OVERMARS

Gezien: achter in mijn tuin....

Bedankt voor het enthousiaste inzenden
van uw waarnemingskaartjes. Er werden
er dit keer liefst meer dan 400 ingezon-
den! Elke keer maakt uw samensteller
een (subjectieve) selectie van deze in-
zendingen voor plaatsing in deze rubriek.
Vanzelfsprekend zijn er verschillende
criteria, zoals bijvoorbeeld het voorko-
men van de soort in onze regio, aantal-
len, jaargetijden, omstandigheden, zelfs
tijdstoppen van de dag. Hoe meer
bijzonderheden op een waarnemings-
kaart worden vermeld, hoe leuker en inte-
ressanter het voor de lezer is.

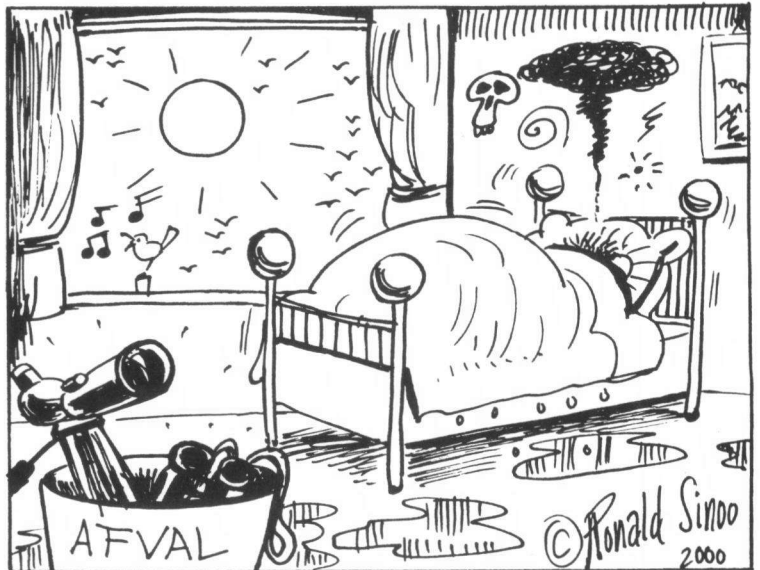
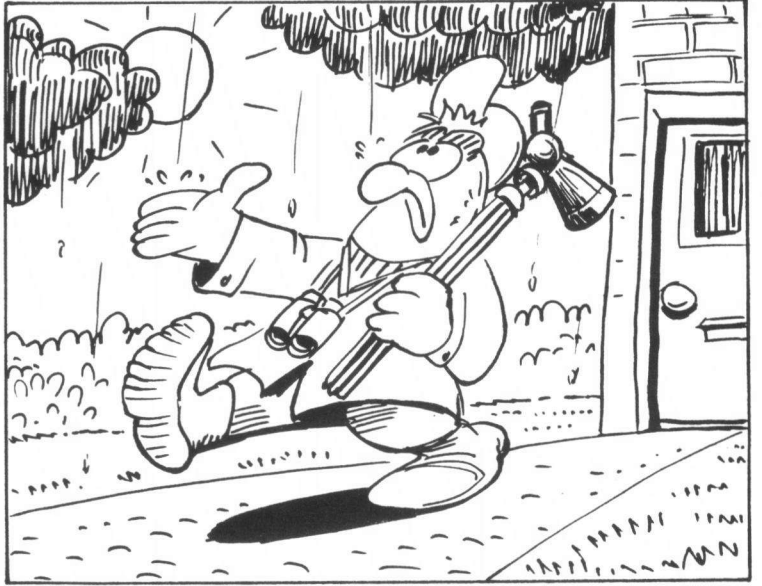
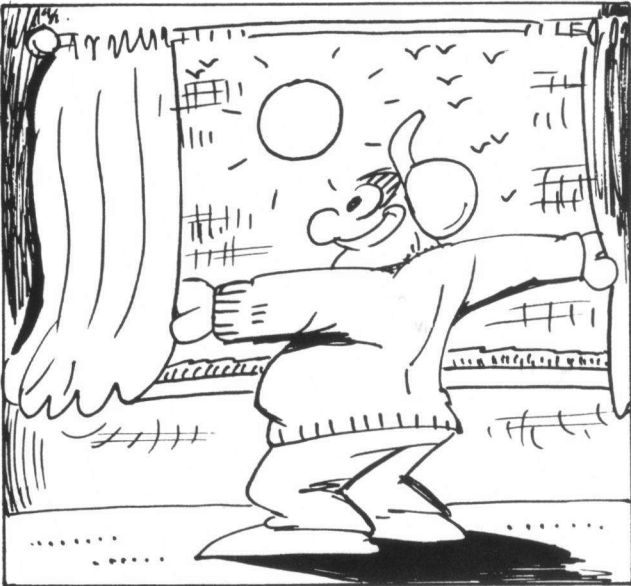
Soms ontvang ik (interessante) waarne-
mingen, waarop geen aantal, datum of
plaats wordt vermeld, die worden niet
geplaatst, evenals erg oude waarnemin-
gen. Soms worden waarnemingen inge-
zonden met alleen de vermelding: Kerk-
straat, Meentweg, Mc Donalds of: achter
in mijn tuin. Elk zichzelf respecterend
gehucht heeft een Kerkstraat, Meentweg
en een Mc Donalds. Een gemeentenaam
of nadere plaatsaanduiding is onont-
beerlijk. Overigens is een duidelijk hand-
schrift ook een weldaad voor mijn ogen.
Waarnemingskaartjes zijn verkrijgbaar bij
de bestuursleden. Er zijn op de lezing-
avonden altijd waarnemingskaartjes te
verkrijgen. De redactie van de Korhaan
probeert, wanneer het mogelijk is, achter
in het blad, blanco waarnemingskaartjes
af te drukken. U kunt blanco
waarnemingskaartjes natuurlijk ook zelf
kopieëren.

Mogelijk heeft u opmerkingen of sugges-
ties voor deze rubriek, dan zou ik het
graag van u vernemen. Deze rubriek is
er immers door en voor u.

Peter Vos,
Laan van Suchtelen v.d. Haare 1E,
1405 AR Bussum.
Tel.: 035-6940793.

KOR HAAN

Ronald Sinoo

© Ronald Sinoo 2000

Adressenlijst

Postadres WVG: WVG Het Gooi e.o., Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester WVG Het Gooi e.o.

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Voorzitter:	: R.A. Kole	Torenvalk 22	3752 SK Bunschoten	033-2999408
Sekretaris	: M. van Houten	Dovenetelhof 26	3742 EH Baarn	035-5415603
Penningmeester	: L. Mudde	Slauerhoffstraat 6	1382 RR Weesp	0294-411683
SG Algemene Zaken	: L.J. Dwars-Van Achterbergh	Flamingohof 1	1221 LK Hilversum	035-6850627
SG Avifauna	: G.M.L. Proost	Oostergo 15	1274 JS Huizen	035-5251661
SG Natuurbescherming	: D.A. Jonkers	Koggewagen 3	1261 KA Blaricum	035-5260456
SG Vogelcursus	: P. van der Poel	Siriusstraat 25	1223 AC Hilversum	035-6831592
SG Excursies	: J.J.M. van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	035-6836604
SG Communicatie	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600

Nuttige Adressen:

Aanmelding Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Aanmelding Jeugdcurcus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Eempoldertellingen	: R. van Veen	Hoflaan 17	1241 XL Kortenhoef	035-6563642
Ledenadministratie	: F. Wilms-Schopman	J.C. Ritsemalaan 1	1241 AP Kortenhoef	035-6563020
Lezingen	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600
Promotie en Verkoop	: B. v.d. Brink	Klaver 1	1273 AJ Huizen	035-5258142
Roofvogelstudiegroep	: H. Sevink	Einder 31	3742 ZG Baarn	035-5421019
Vogelasiel Het Gooi	: F.F. van de Woord	Burg. J. Visserlaan 1	1411 BR Naarden	035-6945658
Vogelringstation Het Gooi	: B. van Poelgeest	Binnenhof 517	1412 LA Naarden	035-6940996
Waarnemingskaartjes inleveren	: H.P. Vos	Laan van S. van de Haare 15	1405 AR Bussum	035-6940793
Weidevogelbescherming Eempolders	: G.W. Bieshaar	Zevenenderdriift 16	1251 RC Laren	035-5311002
Wintervoeding Gooi en Vechtland	: J.F. Kuijer	Krekemeent 21	1218 EA Hilversum	035-6934871

Vogelwerkgroep On-Line:

Het Goois Vogelnet (Nieuws van de Vogelwerkgroep via e-mail)
Vogelwerkgroep op internet
Redactie Korhaan

Aanvragen via: Pieter.Schut@wxs.nl
<http://home.wxs.nl/~rkole/vwg.htm>
w.j.a.hoeffnagel@hccnet.nl
Pieter.Schut@wxs.nl

Waarnemingskaartjes kunnen ook bij alle bestuursleden worden ingeleverd. Na overleg kunnen eveneens bij alle bestuursleden nieuwe kaartjes worden verkregen.

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep, is de vereniging op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen.

Contributie: Voor leden f. 35,- (minimaal), huisgenootleden f. 12,50 (minimaal).
Bij voorkeur betalen aan het begin van het kalenderjaar met de van ons ontvangen acceptgirokaart.

Schenken:

Wilt u de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken eenmalig of vaker steunen met een gift, dan zijn deze giften aftrekbaar van de inkomstenbelasting, vanaf minimaal 1% (en tenminste 120 gulden), tot maximaal 10% van uw onzuivere inkomsten.
Daarnaast kunt u in uw testament een zogenaamd legaat laten opnemen ten gunste van de vogelwerkgroep. Het is gewenst dit dan met uw notaris te bespreken.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester dienen declaraties voor gemaakte kosten vóór 1 december bij de coördinator van de betreffende subgroep te worden ingediend.

Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum

POSTBUS 9517
2300 RA LEIDEN

RIJKSMUSEUM NAT HIST